Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

1921 оной Һүнэ гарана. | № 60 (18083) | 1989 оной мартын 12, воскресени | Сэн 3 мүн.

СССР-эй АРАДАЙ ДЕПУТАДУУДАЙ ҺУНГАЛТА ҮНГЭРГЭХЭ ТҮБЭЙ ҺУНГУУЛИИН КОМИССИДА

СССР-эй арадай депутадуудай һунгалта үнгэргэхэ Түбэй һунгуулиин комиссиин ээлжээтэ заседани мартын 10-да Москвада, Союзуудай байшан соо, болобо.

Һунгуулиин округуудта СССР-эй арадай депутадта кандидадуудые бүридхэлдэ абалгын дүнгүүд тухай асуудалые хаража үзөө. Һунгалта тухай Хуулитай зохилдуулан, окружной һунгуулиин комиссинууд 1500 һунгуулиин округто 2895 депутадта кандидадуудые, тэрэ тоодо 750 территориальна округто —1449, 750 национально-территориальна округуудта 1446 депутадта кандидадые бүридхэлдэ абаба гэжэ тэмдэглэгдээ.

Олонхи округуудта (953) 2—2 депутадта кандидат, 163 округто —3 һаа 12 хүрэтэр, 384 округто СССР-эй арадай депутадта 1—1 кандидат бүридхэлдэ абтаа гэжэ зүбшэн хэлсэлгын үедэ мэдээсэгдэбэ.

Бүридхэлдэ абтаһан депутадта кандидадуудай 16,6 процентнь эхэнэрнүүд, 83,4 процентнь эрэшүүл, 25,2 процентнь худэлмэришэд, 12 процентнь колхознигууд, 85,3 процентнь КПСС-эй гэшүүд, гэшүүндэ кандидадууд, 3,4 процентнь ВЛКСМ-эй гэшүүд юм. Орон доторнай ажаһуудаг 69 нацинууд ба арад үндэһэтэдэй эрхэтэд СССР-эй арадай депутадуудта кандидадуудаар дэбжүүлэгдээ.

Ниитын эмхинүүдэй пленумүүд, конференцинүүд худэлмэреэ эхилжэ байна. СССР-эй арадай депутадууд тэдээн дээрэ һунгагдаха юм. Ниитын эмхинүүдһээ СССР-эй арадай депутадуудые һунгаха һунгалта үнгэргэлгэдэ бэлэн болоһон тухай мэдээсэлые Түбэй һунгуулиин комисси шагнаа.

Һунгалта тухай Хуулиин зарим дүримүүдые ойлгуулха дурадхалнууд комиссиин заседани дээрэ хэлэгдээ, СССР эй арадай депутадуудай һунгалта үнгэргэлгэдэ бэлэдхэлэй мүнөөнэй шатада хабаатай бусад зарим асуудалнууд зүбшэгдөө.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо А. И. Лукьянов, СССР-эй Верховно Советэй Союзай Советэй Түрүүлэгшэ Ю. Н. Христораднов, ниитын эмхинүүдэй хүтэлбэрилэгшэд, олониитэдэ мэдээсэлнүүдые дэлгэрүүлэн тараадаг хэрэгсэлнүүдэй түлөөлэгшэд комиссиин заседанида хабаадаһан байгаа.

(ТАСС).

АБАН СЭЛ: ажалай түрүүшүүл хөөрэнэ

ГА БОЛОМЖОНУУДАА ҮЙСЭД ХЭРЭГЛЭХЭ

Тиин һү һаали доошолуулагдаагүй, харин хараа байса нэмээжэ шадаабди. Хэрбээ урдань үнэзд нэгэ дэро олоороо шэргээгдэшэдэг байбал, мүнөө нимэ байдал үзэгдэхэеэ болёо. Үнэздые искусственна өргаар үрэжүүлхэ, саг болзортонь тугаллуулха хэрэгтэ анхарал ехээ хандуулнабди. Тиимэһээ һара бүхэндэ бараг жэгдэ дүнгүүд түйлагдадаг болоо гээшэ. Жэшээлбэл, энэ жэлэй январь һарада 915 центнер, февральда —979 центнер сагаан эдеэн үйлэдбэрилэгдөө.

Малай үбэлжэлгын үедэ худөө ажахын продуктнуудые ехээр үйлэдбэрилхэ үрэатайгаар бүхы малшадта КПСС-эй ЦК-гай хандаһан Бэшэгтэй танилсаад байхадаа, 6500 центнер сагаан эдеэ үйлэдбэрилхэ социалис үялга абаа бэлэйбди. Хэрааһанаа бэелүүлхын түлөө оролдонол гээшэбди. Мүнөө үдэр бүхэндэ 25—26 центнер сагаан эдеэн абтана гэхэ гү, али даалгагдаһан үнеэн бүриһөө 8—9 килограмм һүн һаагдана. Һү ехээр һаахын тула үнеэдээ зүбөөр холлуулха шухала. Улаан-Удын белок ехэтэй, витаминтай тэжээл бэлэдхэдэг заводһоо үдэр бүхэндэ арбаад тонно бүрдаа асеруулдаг гээшэбди. Гадна үнеэн бүхэндэ 15 килограмм силос, 10 килограмм һолоомо болоод талха тэрянай эүйл үгтэдэг. Үбһэн тугаллаха үнеэдтэл хубаарилагдадаг юм.

Энэ жэлдэ манай коллективэй урда хүшэршье, хүндэтэйшье зорилго табигданхай. Бидэнэр хамта дээрээ 8000 центнер сагаан эдеэ үйлэдбэрилхэ. 489 тугал абажа түлжүүлхэ түсэбтэйбди. Үнгэрһэн хоёр һарын туршада 1894 центнер һүн һаагдаа. 158 тугал абтаа. Жэлэй эхинһээ абтаһан ажалай эршые һуладуулхагүй гэжэл оролдохобди.

Коллективэйнгээ ажабайдалай бүхы талада фермымнай совет онсо нүлөө үзүүлдэг. Энэ советые дүй дүршэлтэй һаалишан Ефросинья Ивановна Клементьева толгойлдог. Тус совет дээрэ ажахын асуудалнуудһаа гадна ниитын худэлмэриишье асуудалнууд шиидхэгдэдэг юм. Һаалишадай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй дүнгүүд үдэр бүхэндэ согсологдодог гээшэ. Энэнь тусхай бюллетень соо хөрөөлагдадаг. Мүрысөөндэ шалгарһан һаалишадта, малшадта һарын дүнгөөр дамжуулгын вымпелнүүд, үнэтэ шангууд барюулагдадаг юм. Тэдэнэй хүндэлэлдэ «Сахилгаан» хуудаһаннууд гөргагдадаг. Һаяхан тусхай хуудаһан һаалишад И. Герасимовагай, П. Полянскаягай, тугалшад Е. Емельяновагай З. Усмановагай, үхэршэд А. Черданцевай, И. Герасимовай хүндэлэлдэ гөргагдаа һэн. Фермымнай дэргэдэ столово худэлгэгдэжэ, малшад халуун хоол бариха арга боломжотой юм.

Гэхэтэй хамта манай коллективэй урда шиидхэгдэхэ асуудалнууд үшөөл олон. Нэн түрүүн фермэ дээрэхи ажалые оньһожоруулха хэрэг үнжагайрна. Энээн тушаа һаяхаяч үнгэрһэн колхозой тоосоото суглаан дээрэ һаалишан Н. Донченко зуб шүүмжэлэл хэһэн, инженернэ албанайхидай анхарал хандуулаа һэн. Үбэл, зунгүй үнеэдэй нэгэл газарта байлгадаг гээшэбди. Минии һанахада, энэ тон буруу. Зундаа бэлшээри һойнтай Булаг гэжэ газарта нүүжэ ошоходэ болохо байгаа. Тезд тэндэ зунай байра түхеэрхэ хэрэгтэй. Гадна оньһон аргаар үнеэдые һааха түхеэрэлгэнүүд тодхогдохо ёһотой болоно ха юм. Эдэ асуудалнуудые колхозой правленниин үрда ходо табинабди. Шиидхэгдэхэл ёһотой гээд этигэнэбди. Тиигээ һаа, үйлэдбэрилһэн һүнэймнай өөрынь үнэн сэн нилээд доошолжо үгэхэ байгаа. Колхозоймнай агрономууд сенажда, силостэ оруулхаар яарса таряад лэ, кукуруза, нарен сэсэг гэхэ мэтэ шэмэтэ тэжээл болгохо үргамалнуудта анхархаяа болишонхой. Бидэ малай үүлтэр һайжаруулха хэрэгтэ онсо анхарал хандуулха ёһотойбди. Һүрэгэймнай 60 процентнь лэ оньһон түхеэрэлгэ хэрэглэхэ эрилтэнүүдтэ харюусадаг юм. Тиимэһээ һүрэг шэнэлхэ хашараг, гүнжануудые зүбөөр шэлэжэ түлжүүлхэ болонобди. Эдэ дутуу дундануудые усадхаха, ажалаа улам эршэтэйгээр, ашаг үрэтэйгөөр ябуулха арга боломжонууд манда бии. Эдэнээ гүйсэд хэрэглэхэ ёһотой гээшэбди.

А. АСТАШОВ,
Тарбагатайн районой «Советская Россия» колхозой һүнэй фермые даагша.

АХА ДҮҮНЭРЭЙ СОЁЛОЙ БАЯЛИГУУД

Славян арад үндэһэтэдэй хэлэ, бэшэгэй ба соёлой заншалта һайндэр манай үеын хүнүүдэй оюун ухаан бодолые арьбадхан баяжуулгаар мүнхэлэгдэнэ. Хэдэн жэлэй урда тэ Мурманскын үлгэн һайхан газар дээрэ мүндэлэн түрөөд, удаань тэрэ Вологдодо, Ленинградта, Новгородто үнгэргэгдэхэдөө, ёһотойл бүхэсоюзна шэнжэтэй болоһон байха юм. Т. Г. Шевченкын түрэһөөр 175 жэлэй сойой дашарамдуулан, шэнэ һайндэр май һарын һүүл багта Киевтэ үнгэргэгдэхэ. Славян арад үндэһэтэдэй хэлэ, бэшэгэй ба соёлой фонд тэрэниие үнгэргэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадаха байна. Тус фондын учредительнэ конференци мартын 10-да Москвада нээгдэбэ.

РСФСР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшын орлогшо Е. М. Чехарин оролто үгэ хэлэхэдээ, энэ һайндэрэй шухала удха шанартай байгаашье һаань, славян арадуудай оюун ухаан бодолой баялигуудые шэнжэлхэ, нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлхэ талаар саг үргэлжын хүдэлмэри ябуулха шухала гэжэ тэмдэглээ. Ород арадай ба гүрэн түрын түүхэдэ «сагаан толбонуудай» үшөөл ехэ байһаниинь халагламаар. Ниитын ухаан бодолые шэнжэлгэдэ, славян арад үндэһэтэдэй соёлой ниитэ нэгэн байлгада, өөрсэ шэнжэдэ, бүхы хүн түрэлтэнэй соёлдо тэдэнэй оруулдаг хубитада халиухайгаар хандажа яашье болохогүй. Союзна республикануудай славян хүн зонтой, хилын саанаажаһуудаг манай ороной хүнүүдтэй соёлой харилсаа холбоогоо хүгжөөхэ гээшэ шухала зорилго болоно.

Тус фондын һайн һайхан зорилгонуудые орон доторнай үргэнөөр дэмжэнэ. РСФСР-эй Уран зохёолшодой холбоон, бусад ниитын ородой соёлой асуудалнуудаар СССР-эй Наукануудай академиин эрдэмэй совет, бусад ниитын ба гүрэнэй бусад эмхинүүд, академическэ институдууд, һургуулинууд, промышленна предприятинууд, мүн санаартад тэрэниие эмхидхэн байгуулгэда эдэбхитэйгээр хабаадаһан байха юм.

Конференцидэ хабаадагшад фондын Уставые баталха, тэрэнэй саашанхи худэлмэриин түсэбүүдые хараалха байна.

(ТАСС).

РЕСПУБЛИКЫМНАЙ ажалай үдэр

ҮҮШҮҮЛДЭ— ЛААН ТУГ

поселогой худэлмэрилэгшэдэй профсоюзай ЦК-гай дамжуулгын Улаан туг барюулагдаһан байна.

РСФСР-эй Мелиорацийн болон уһанай ажахын министерствын главна управленийн капитальна барилгын талаар начальнигай орлогшо И. К. Владимирцев энэ баяр ёһололдо зорюулагдаһан

ной Ленинэй нэрэмжэтэ гаа хонишон В. С. Янданов гаран жэлэй туршада амжэ ябана. Тэрэ нэгэдэхи гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртэнэ олон хүрьга абажа түлөөхэ хайшалжа түшаадаг Сундуевич Ажалай Улаан «В. И. Ленинэй түрэһөөр «Шэн габьяата ажалай туСССР-эй ВДНХ-гай мүнгэн мелгнагдаһан байна.

Нүхэр Янданов нёдондо жэлдэ КПСС-эй гэшүүнээр абтаһан байха юм. Иимэ баян намтартай хүн нютаг нүгадаа суутай хүнүүдэй нэгэниинь болонхой. Үнгэрһэн жэлдэ тэрэ зуун эхэ хонин бүриһөө 100 хүрьга абажа түлжүүлһэн, толгой бүхэнһөөнь дунда эзрээр 4,7 килограмм нооһо хайшалһан байна. Мүнөө жэлдэшье иимэ дүнгүүдые түйлахые оролдоно.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ахалагша хонишон В. С. Янданов.

Н. ДРИГЕНОВЭЙ фото.

ГАШАДАЙ ГОМДОЛ

дүүн бэедэхи һайн байгаа һаа, богони болзэр соо түгэсхэхэ һэмди. Тезд хирпиисэ ходо дутелдаа. Ондоо объектнүүдтэ худэлхэ баатай болообди. Одоол мүнөө хойшоо сухарингүй дүүргэхэмнай ха. Барилгашаднай дүршэлтэйнүүд. 10 гаран жэлдэ худэлжэ байгшад олон. Метелев, Худяков, Алексеев гээд тоолобол... Гомдолнай гэхэдэ, салин хүлһэмнай өөдэгүй,— гэжэ бригадир Г. А. Антипинский хөөрэнэ.

Нэзрээшье, барилгашадай хүсэл ехэ. Социально-соёлой, ажаһуудалай объектнүүдые үшөөшье олоор бариха аргатай.

— Ажалай эмхидхэл һайжаруулха хэрэгтэй. Экономическа албамнай үшөөл һуладаг худэлнэ. Расценкэнүүд хубилгагдаа, һанаһанда хүрэнэгүй, тарифууд зандаа байхадаа дээрэ агша һэн,— гэжэ худэлмэришэн А. З. Корсун һанаһанаа хэлээ һэн.

Һарын туршада 200 түхэриг хүрэхэгүй мүнгэ абахадаа, иимэ бэрхэтэй үйлэдбэридэ хэн худэлхэ дуратай байхаб даа гэжэ МПМК-гай экономическа албанда хандаха дуран хүрэнэ.

Г. ТУРТУЕВА.

1989 МАРТЫН 26 СССР-эй АРАДАЙ ДЕПУТАДУУДАЙ ҺУНГАЛТА

ТЭМСЭЛ УЛАМ ШАНГАДАНА

Гусиноозерскдо Сэлэнгын территориальна 361-дэхи һунгуулиин округһоо СССР-эй арадай депутадта кандидадууд —Мухар-Шэбэрэй районой Бодонгуудай совхозой малшан Цыбелма Цыденовна Бадмажапова, Захааминай районой Хамниин совхозой ахалагша хонишон Елена Ринчиновна Норбоева гэгшэд һунгагшадтайгаа уулзаба. Партиин Захааминай райкомой секретарь В. А. Полютов, Е. Р. Норбоевагай этигэмжэтэ нюур, Захааминай түбэй районно больницын ахамад врач Б. Н. Намдаков, Захааминай райгүйсэдкомой таһагые даагша Б. Д. Очиров, партиин Бэшүүрэй райкомой хоёрдохи секретарь С. П. Будажапов, Бэшүүрэй райгүйсэдкомой түрүүлэгшэ В. Е. Гулгонов, Бодонгуудай совхозой директор М. И. Очиржапов болон бусад уулзалга дээрэ байлсаа.

Ц. Ц. Бадмажаповагай этигэмжэтэ нюур С. П. Будажапов кандидат тухай хөөрэхэдөө, тэрэ залуу, ородоол 24-тэй гэжэ онсо тэмдэглээ. Республика дотор дэбжүүлэгдэһэн 25 кандидадууд соһоо гансаараал ВЛКСМ-эй гэшүүн Цыбелма Бадмажаповагай түлөө дуугаа үгэхэдөө, хубилган шэнэдхэлые бэелүүлдэг залуу тэмсэлшэдэй түлөө дуугаа үгэнэ гээшэт гэжэ үгэ хэлэгшэ заагаа.

Һунгалтада бэлэдхэлгын үедэ худөөгэй ажалшадай һуудал байдалда, Эдеэ хоолой программые бэелүүлгэдэ гол анхаралаа хандуулхаб гэжэ Ц. Ц. Бадмажапова үгэеэ эхилбэ. Тэрэшэлэн бага һууринуудые һэргээн хүгжөөлгэ, эхэнэрнүүдэй ажалай, ажаһуудалай эрхэ байдалые һайжаруулга программадань ороно.

Нэгэл голой уһа уудаг дүтын нютагуудай зон гээшэбди. Тиимэһээ манай кандидадые дэмжэхэт гэжэ найданабди гээд, Е. Р. Норбоевагай этигэмжэтэ нюур Б. Н. Намдаков сугларагшадта хандаа. Болбосоронги бодолтой коммунист, ёһотой гүрэнэй ажал ябуулагша гээшэ. Марган тэбдэнгүйгөөр, хамсыгаа шуугаад, ажалдаа хам ородог хүн болоно.

Депутадай уялга дүүргэхэ гээшэ хонишоной ажалда ороходоо хүшэр юм ааб даа. Кандидадуудай тоодо би, юрын ажалша эхэнэр, ороһондоо угаа баяртайб гэжэ мэдүүлээ.

Хуулинуудай проектнүүд дутуу дундатайгаар табигдадаг гэжэ Гусиноозерскын ГРЭС-эй барилгын парткомой секретарь Э. Ц. Раднаев һанууладаг, арадай депутадуудай түрүүшын съезд дээрэ хуулинуудай проектнүүд тухай асуудал хаража үзэхэ гэжэ дурадхаа.

Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой ажалшадай зүгһөө парткомой секретарь В. Ф. Шахартуев Сэлэн-Дүүмэһээ Гашар хүрэтэрхи харгые асфальтаар хушаха захяа дамжуулаа.

Һунгалтын дүтэлхэ бүри кандидадуудай хоорондо тэмсэл улам шангадана гэжэ энэ уулзалга харуулаа.

Л. ЗАХАРЕНКО,
«Улаан Сэлэнгэ» газетын редакторай орлогшо.

АПК-е ХҮТЭЛБЭРИЛГЫЕ ҺАЙЖАРУУЛХА

Политическэ литературын хэблэл «Агропромышленна» комплексые хүтэлбэрилгые нарижуулан һайжаруулха. 1989 оной январиин 13-да КПСС-эй Центральна Комитедтэ болоһон зүблөөн» гэһэн номые барлажа гаргаба. КПСС-эй ЦК гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ М. С. Горбачевой хэлэһэн оролто ба түгэсхэлэй үгэнүүд, зүблөөндэ хабаадагшадай хэлэһэн үгэнүүд тэрээндэ оруулагдаһан байгаа. Шэнэ экономическа харилсаае, кооперацы болон хамжаае эдэбхитэйгээр хүгжөөлгын, хаа хаанагүй ажахын тоосоое нэбтэрүүлгын эрхэ байдалда демократиин үндэһэ һуури дээрэ ороной агропромышленна комплексые нарижуулан хүтэлбэрилгые һайжаруулха харгы замууд энэ зүблөөн дээрэ зүбшэн хэлсэгдээ һэн.

Зүблөөнэй стенографическа тоосооной үндэһөөр ном хэблэгдээ.

(ТАСС).

РЕСПУБЛИКЫН МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДТЭ

Промышленностиин, транспортын, хэлхеэ холбооной предприятинуудай үнгэрһэн хоёр һарын туршада ямар дүнгүүдтэйгээр худэлһэн, мүн саашанхи зорилгонууд тухай зүблөөн урданайхидаал адли партиин обкомдо бэшэ, харин республикын Министрнүүдэй Советдэ үнгэргэгдэбэ. Мүнөө үедэ эндэ промышленностиин, транспортын ба хэлхеэ холбооной таһаг байгуулагдаа. Даагшаарнь Д. С. Айсуев томилогдобо. Транспортын, дулаанай элшэ хүсэнэй, хэлхеэ холбооной талаар, мүн Байгал далайе аршалан хамгаалха асуудалаар мэргэжэлтэд мүн лэ худэлмэреэ эхилээ. Барилгын, арадай үргэн хэрэглэлэй эд бараа үйлэдбэрилэн гаргаха хэрэгтэ тодорхой шэглэл үгэжэ байха таһагууд Министрнүүдэй Советдэ бии болгогдоо.

Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшын орлогшо М. И. Семенов зүблөөниие нээжэ, республикын Статистикын управленийн начальник Ф. И. Ченкировтэ үгэ үгэбэ. Промышленность бүхыдөө үнгэрһэн хоёр һарын туршада хэлсээтэ уялгануудай ёһоор продукци эльгээхэ түсэбөө 98,8 процент дүүргээ. Нёдондо энэ хугасада энэ тоо 98,3 процент байгаа. Хэлсээнэй уялгануудые бэелүүлжэ шадаагүй предприятинуудай гэмээр 3,8 миллион түхэригэй продукци саг соогоо хэрэглэгшэдтээ эльгээгдээгүй. «Гусиноозерская» шахта, «Забайкаллес» нэгэдэлэй 8 предприяти, Тимлюйн асбоцементнэ зүйлнүүдэй завод, «Бурже лезобетон» нэгэдэл, Улаан-Удын гадар трикотаж хубсаһанай фабрика, агропромышленна комплексын подразделенинүүд, бусад зарим предприятинууд тэрэ тоодо ороно. Энээнэй гол шалтагаан гэхэдэ, үйлэдбэриин, ашаг олзын талаар түсэбүүд дүүргэгдэнэгүй гэжэ нүхэр Ченкиров һанамжаа хэлэбэ.

Үйлэдбэриин ниитэ хэмжээн нёдондоной энэ үеынхитэй адлирхуу хэмдээ. 73 предприяти үйлэдбэриингөө хэмжээе доошолуулаа. Онсолбол, союзна мэдэлэй 18, республиканска мэдэлэй 55 предприяти гэжэ тайлбарилмаар. Уридшалан хүлеэгдэнэнэй ёһоор, ашаг олзо республика дотор бүхыдөө 101,9 процентдэ хүрэхэ жэшээтэй. «Электромашина», шэлэй заводууд, Селенгинскын ЦКК, нарин сэмбын комбинат, оедолой «Туяана» нэгэдэл, Кабанскын үрэ жэмэсэй завод — эдэ предприятинууд ашаг олзын талаар түсэбөө сүм бэелүүлхэ аргатай гэжэ элирнэ.

1987 оной түрүүшын 2 һаратай сасуулбал, промышленностьда худэлдэг хүнүүдэй тоо 2,4 процентээр доошолоо. Салин хүлһэнэй ургалта ажалай бүтээсын ургалтаһаа дээгүүр юм. Түрүүшынхинь 105,7 процент һаа, нүгөөдэнь —105 процент гэһэн тоогоор харуулагданхай.

Ажахы эрхилэлгын шэнэ эрхэ байдалда али бүхы талааараа гансал һайн хубилалтануудболоно гээд баталхань буруу гэжэ элидхэлшэ хэлэбэ. Худэлмэриин ехэ саг миин алдагдана. 1987 оной энэ үеынхидэ орходоо ажалһаа гаралган, оролгон 0,8 процентээр олошороо. Голодоһо гаргаха ушарнууд, аша үрэгүй гаргашануд үшөө ехэ зандаа. Тимлюйн асбоцементнэ зүйлнүүдэй, Загорскын ханын материалнуудай заводуудта, «Бурятстройматериалы» нэгэдэлдэ иимэ үзэгдэлнүүд ушарһаар. Һарын түрүүшын долоон хоногто продукци хараалагдаһанһаа багаар, харин дүрбэдэхи долоон хоногто түрүүшынхинһээ хэдэ дахин ехээр үйлэдбэрилэгдэнэ. Худэлмэриин нэгэ жэгдэ ябаса хангагданагүй. Эндэ жэшээ болгон, «Теплоприбор», «Электромашина» заводуудые нэрлэмээр. Гол фонднууд хангалтагүйгөөр ашаглаглагдана, тодхогдоогүй шэнэ түхеэрэлгэнүүд складуудта дүүрэн гэхэ гү, али 30 миллион түхэригэй иимэ түхеэрэлгэнүүд хэрэглэмжэгүй байнаар гэжэ нүхэр Ченкиров хэлэхэдээ, промышленна предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэдые энэ хэрэгтэ онсо анхархыень зааба.

Удаань хойнотолгодо ороһон зарим предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд тоосоо.

«Байгал нуурай баялигуудые аршалан хамгаалгые ба зүбөөр ашаглалгые хангаха тухай» КПСС-эй ЦК-гай ба СССР-эй Министрнүүдэй Советэй хоёр жэлэй саана баталан абаһан тогтоолдо үндэһэлэн, үйлэдбэриин үлэгдэлнүүдһээ уһатай нөөсэ хамгаалха 32 объект тусхай хараада абтаһан юм. Мүнөө үедэ энэ объектнүүдые барилгын, ашаглалгын хэр ябуулагдажа байһан тухай байгаали хамгаалха талаар республикын түрэнэй комитедэй түрүүлэгшэ И. Д. Даржаев хөөрэбэ. Гусиноозерскын ГРЭС-эй, авиационно заводой сэбэрлэлгын түхеэрэлгэнүүд тушаа онсо тогтоо. Селенгинскын ЦКК-да байгаали хамгаалгын олон объект баригдаха ёһотой. Гэбэшье территориально-барилгын «Бурятстрой» нэгэдэл комбинадай захиргаан хоёр хүсэеэ нэгэдүүлжэ бираагүй байнаар. «Селенгапромстрой» трестын материально-техническэ бааза ахир зандаа. «Нижнеангарсктрансстрой» трест, «Бурятскагропромстрой» нэгэдэл уһа хамгаалха объектнүүдтэ һомологдоһон мүнгэ удаанаар ашаглана, барилга унжагайруулна.

Территориально - барилгын «Бурятстрой» нэгэдэлэй начальнигай орлогшо Э. О. Алексеев байгаали аршалха объектнүүдые бариха талаар 1989 ондо 15 миллионһоо үлүү түхэригэй хэлсээн захил хэгшэдтэй баталагдаа гэбэ. КПСС-эй обкомой секретарь В. В. Саржан эдэнэрэй худэлмэридэ ажаглалта хэхэдээ, гурбан зүйлдэ анхархыень дурадхаһан байна. Нэгэдэхээр, Сэлэнгын баруун бэеын сэбэрлэлгын түхеэрэлгэнүүдые түгэсхэхэ, хирпиисын, авиационно заводуудта хараалагдаһан объектнүүдые ашаглалгада тушаалгые түргэдхэхэ тушаа заабари үгэбэ.

Г. ДАШЕЕВА.
манай корр.

ПРАВДА БУРЯТИИ Мүнөөдэрэй номертo

«Теплоприбор» заводой слесарь Борис Ильич Баиров Улаан-Удын городской территориальна 559-дэхи һунгуулиин округһоо СССР-эй арадай депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдэнэй. Арадай депутадта кандидадай ажал ябуулга тухай журналист Л. Левченкын «Ажабайдалай һудалһаа эхитэй» гэжэ гаршаг тай очерк газетын уншагшадай анхаралда табигдаа.

Буряадай АССР-эй габьяата зоотехник Л. Хардаевай бэшэһэн «Адуун һүрэгтэ анхарал хэрэгтэй» гэжэ статья номерто байха. Хяагтын районой ажахынуудта адуун һүрэг үсхэбэрилхэ хэрэг ямараар эрхилэгдэнэб гэһэн асуудалда автор анхаралаа хандуулна.

КПСС-эй обкомой үзэл суртаалай таһагые даагша В. Помулевой «Хубилалта хэгдэхээр болоо» гэжэ гаршаг тай статья номерто ниитэлэгдэбэ.

Байгша оной январь һарада «Бурятгражданстрой» 19 мянган дүрбэлжэн метр байра ашаглалгада тушааба. Энэ нэгэдэлэй ажал худэлмэри тухай хөөрэһэн Л. Кальминагай «Тодорхой тобшолол хэмээр» гэжэ гаршаг тай статья барлагдаба.

XII ТАБАН ЖЭЛ: хүдэлэлтын зүнаар

ҮРГЭН ДЕМОКРАТИДА ҮНДЭҺЭЛЭН

Манай районой агропромышленна сектортэ һайн тээшээ бага эзргэ хубилалтануд боложо эхилэнхэй. 1988 ондо совхозууд, Хориин шубуунай фабрика бүхыдөө 20 миллион 280 мянган түхэригэй валова продукци үйлэдбэрилээ гэхэ гү, али энэнь урэанда жэлэйхидэ орхедоо, 1 миллион 741 мянган түхэригөөр дээшээ болоно. Иигэжэ бидэ нёдондо 7 миллион 223 мянган түхэригэй олзо оршо оруулаабди. Энэмнай түсэбөөр хараалагдаһанһаа 899 мянган түхэригөөр еэхэ юм. Бүхыдөө 24 миллион 103 мянган түхэригэй продукци гүрэндэ худалдагдаһан байна.

Худөө ажахын продукци үйлэдбэрилхэ үнгэрһэн жэлэй түсэб 116 процент бэлэлүүлэгдэ. Нёдондо урэанда жэлэйхидэ орходоо, олзо оршомнай аяар 3 миллион 404 мянган түхэригөөр дээшэлһэн байна юм. Гүрэнэй захилай ёһоор худалдагдаһан продукциин үнэ сэнгэйнь дээшэлһэн дээрэнээ бюджедээр хангалга еэхэ болгодоо гэжэ тайлбарилха шухала. 1988 ондо энэнь бүхыдөө 12 миллион 122 мянган түхэригтэ хүргэгдөө гэхэ гү, али урэанда жэлэйхиһээ 5 миллион 20 мянган түхэригөөр еэхэ нэмэлтэ түлбэри түлэгдөө.

Энээнһээ боложо, олзо оршомнай дээшэлээ бшуу.

Район гүрэнэй захилаар ноохонһоо бэшэ продукци худалдалгаяа амжалтатай хэды дүүргэбэшье, продукци үйлэдбэрилхэдөө аяар 1 миллион 600 мянган т[illegible]ригөөр еэхэ гаргаша хэһэн байна.

ҮРГЭН ДЕМОКРАТИДА ҮНДЭҺЭЛЭН

Ажахын гүйсэд тоосоондо ороһоншье һаа, зарим ажахынуудай үйлэдбэрилһэн продукциин еөрынь үнэ сэнгынь ба гаргашань үшөөл еэхэ зандаа байһаар. Тусхайлбал, район дотор абтаһан үхэрэй мяханай еөрынь үнэ сэнгынь урэанда жэлдэ 327,57 түхэригтэ болоо һаань, нёдондо 323,91 түхэригтэ хүргэгдөө. Мүн лэ үнгэрһэн жэлдэ суглуулжа абаһан ороһоной еөрынь үнэ сэнгынь хямдарһан байха юм. Нэгэ центнер ороһо таряанай еөрынь үнэ сэнгыень 11,78 түхэригтэ хүргэгдэбшье, тэрэнэй гаргашань 25 процентээр бага болгогдоо. Совхозууднай нёдондо жэлдэ 1987 онойхидо орходоо ургасаяа аяар 42 процентээр дээшэлүүлжэ, дүн хамта 312,5 мянган центнер ороһо таряа суглуулһан байна. Таряан ажалда иимэ һайшаалтай үрэ дүнгүдэй түйлагдадаг болоходонь, һаалиин мал ажалда хубилалтануд үшөө харагдаагүй байһаар. Үнөэн бүриһөө һу һаалиин хэды дээшэлбэшье, сагаан эдеэ үйлэдбэрилгэ тэрэл хэмжээндээ байһан зандаа.

Зарим ажахынуудай таряан болон мал ажалай продукциин еөрынь үнэ сэнгынь үшөөл дээгүүр хэмжээндэ байһаар. Жэшээлхэдэ, Дээдэ-Тайлсын совхоздо үргуулагдаһан центнер ороһоной еөрынь үнэ сэнгынь 7,28 түхэригтэ болоо һаань, харин «Георгиевский» совхозодо — 14,92 түхэригтэ хүргэгдэнэ гэхэ гү, али хоёр дахин дээшээ байна. Хүлэй совхозодо бэлэдхэгдэһэн нэгэ центнер үбһэнэй еөрынь үнэ сэнгынь 10,48 түхэригтэ болоно. Харин Хориин, Удын совхозуудта неосэлэгдэһэн үбһэниинь 5—6 түхэригэй сэнтэй юм. «Георгиевский», Дээдэ-Тайлсын, Хүрбын совхозуудай үхэрэй мяханай центнер бүхэниинь 344 түхэригтэ болоно. Эгээл хямда сэнтэй мяха Хориин совхозойхид үйлэдбэрилдэг байна. Иимэ үрэ дүн тэдэнэр хайшан гээд туйланаб гэхэдэ, эндэ харуулһалагдаһан үхэр бүхэнэйнь шэгнүүр сүүдхэдэ дунда зэргээр 670 граммаар нэмэгдэнэ гэхэ гү, али жэлдээ эбэртэ бодо малай толгой бүхэниинь 244 килограммаар шэгнүүрээ нэмэгдэг байха юм. Һүн дээрэ абаад харахада, дээдэ-тайлсынхидай үйлэдбэрилһэн центнер һүн бүхэниинь 63,73 түхэригтэ болодог һаань, харин Удын, Анагаай совхозодо һаагдаһан центнер һүниинь 44 түхэригтэ хүргэгдэнэ.

Эдэ тоо баримтануудые юундэ иитэрээ дурданабиб гэхэдэ, үйлэдбэрилэгдэһэн продукциин гаргашьень, һалбари бүхэнэй ашаг үрэ үгэлгыень мэдэхэ шухала ха юм. Эдэ бүгдэ ажахынуудта зоотехническэ болон экономическа ажалай хэр ябуулагдадаг байһан тухай, ажахын гүйсэд тоосоондо, мэргэжэлтэд салин хүлһээ валова олзо оршоһоо абадаг гуримда ороходоо хүнүүд тооложо һураа гээшэ гү гэһэ, бодол маная досоо туруулнэ.

Мүнөө АПО-гой 441 подразделениин дүшэниинь арендэ подрядай гуримаар ажалладаг болонхой. Бэшэниинь хамтын, гэр бүлын, хубиин подрядай гуримда оруулагданхай. Арендата мэдэлтэй байха ушартай. Тиихэдээ тэдэнэр газарайнгаа, гол фондын, ажалай жасын түлөө арендэ түлбэри түлэхэ ёһотой. Ондоогоор хэлэхэдэ, бүхы олзо оршыногоо 40—50 процентыень советэй бюджедтэ эльгээхэ болоно. Энэмнай АПО-гой предприятинуудһаа жэлдээ 4 миллионһоо дээшэ түхэриг мүнгэн үгтэхэ эзргэтэй.

Мүнөө Хальмагай АССР-тэ эмхидхэгдээд байһан гүрэнэй-хубиин кооперативуудай түхэлэй бүридэлнүүд район соомнай олошорхо ёһотой. Энээн тушаа хоёр-гурбан үгэ хэлэхэдэ, гүүртэ гү, али отара дээрэ гүрэнэй ба үмсын мал харууһалагдаха болоно. Хальмагта, жэшээнь, нэгэ хонишон отара дээрээ 50 хонин хүрэтэр үмсынгөө мал бариха эрхэтэй юм. Тиихэдээ эдэ хонид һүрэг соо хамтадаа байлгагдаха эзргэтэй. Иимэ байхадаа хонишод кооперативна зөөриг-тэй болоно гээшэ. Иигэхэдээ тэдэнэр ниитын болон үмсынгөө хэрэгтэ ниитэ нэгэн һаналтайгаар худэлхэ ушартай.

Маная арендэ подрядай гуримаар худэлдэг коллективуд, ажахын тоосоогоор ажалладаг бригадануудай гэшүүд үмсынгөө малай тэжээлэй түлөө түлбэриинь түлэхэгүй байна. Зүгөөр абаһан бүхы продукцияа совхоздоо **тушаахе уялгатай.**

Буряадай АССР-эй Гүрэнэй агропромой захиралтын, РАПО-гой түлөөлэгшэдэй суглаанай шиидхэбэриин ёһоор, Хориин агропромышленна нэгэдэл демократическа үндэһэ һуури дээрэ байгуулагдаһан байна. «Агросервис», түсэблэлгын-барилгын, мал ажалай продуктнуудые үйлэдбэрилхэ ба буйлуулха, «Колос» гэжэ таряан ажалай, материально-техническэ талаар хангаха—табан кооператив мүндэлбэ. Эдэ кооперативуудые эрхилэгшэд АПО-гой түрүүлэгшын орлогшонорой эрхэтэй болоходоо, һалбари бүхэнэйнгөө албанай начальнигай уялгануудые дүүргэхэ юм.

Худөө ажахын продукци үйлэдбэрилые дээшэлүүлхэ, худалдаа наймаанда эльгээгдэхэ продуктнуудай шанарыень һайн болгохо, хубилгаха үйлэдбэриин һайн эрхэ байдал байгуулха, ажахын тоосоондо, абаһан ашаг олзоороо ажахынгаа гаргашые харюулха гуримда ба эрдэм-техникын туйлалтануудта үндэһэлэн продукци үйлэдбэрилгые, бэлэдхэлгые, буйлуулалгые ба худалдалгые улам һайжаруулха зорилгонууд энэ нэгэдэлэй урда табигдана.

АПО-гой хүтэлбэрилхы захиргаан гурбан жэлээр һунгагданхай. Нэгэдэлэй правлениин баталһан гаргашын сметын ёһоор эдэнэртэ ажахынуудаа еөһэдынгөө олоһон олзо оршоһоо тусхай мүнгэ таһалжа үгэхэ ёһотой. Мүн лэ иимэрхүү гуримаар совхозуудай хүтэлбэрилхы захиргаан байгуулагдаха жэшээтэй байна.

Р. ИЛЬИН,
Хорин АПО-гой
түрүүлэгшын орлогшо.

Мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ

ОДООЛ ОРОЛДОСОТОЙ ТУГАЛШАН ДАА

Вера Доржиевна Тарбаевэтай уулзажа хөөрэлдэхэ хүсэлэнтэй удэ багаар гэртэнь хүрэбэ гээшэб. Тэд тэрэмнайшье удэр дунда юундэ гэртээ байха һэм даа. Ажалдаа гэжэ дуулахадаа, Баруун-Хабарзаанай һу һаалиин фермэ тээшэ шамдуухан алхалжа мэдэбэб.

Тугалай байрын үүдыень татажа орохотойм сасуу, нарай тугалнуудые үгжаар хүхүүлжэ байһан дунда зэргын бэетэй, сэбэрхэн шарайтай эхэнэртэй нюур нюурааараа уулзашабабди. Энэмнай минии бэдэржэ ябаһан тугалшан В. Д. Тарбаева гэжэ ганцата таанаар, тэрэнэй баруун гарыень адхахадаа, ямар хэрэгээр ерэһэнээ мэдүүлбэб.

— Намаар яахатнай гээшэб даа. Би тиимэ үндэр дүн түйладаг хүн бэшэб. Ондоо тээгүүр ажалдаа бэрхэшүүл манай район соо яһала олон ха юм. Тэдэнэр тухай бэшээ һаатнай яаха юм? — гээд тэрэмни яһала аягүйрхэнэн хэбэр үзүүлэн, үгжаяа баряад, удаадахи тугалда дүтэлжэ, тэрэнээ хүхүүлжэ оробо.

Даруу налгай зантайень ойлгоходоо, тугалшан эхэнэртэ дүтэлэн, хэжэ ябаһан ажалаарнь һонирхоо һэмби. Минии һалахаар бэшэ байныемни мэдэнэн Вера Доржиевна өөрынгөө ажалые хөөрэжэ үгөө ааб даа.

Энэ нүхэрнай Далахайн совхозой Баруун-Хабарзаанай һу һаалиин фермэдэ тугалшанаар худэлжэ эхилһээр мүнөө дурбэдэхи жэлээ ажаллажа ябана. Тэрэ энэ жэлэй малай үбэлжэлгын үедэ 26 толгой нялха нарай тугалнуудые харуулһаана. Вера Доржиевна энэ мэргэжэлээр һаянай хэды худэлбэшье, ажалдаа үндэр дүнгүудые түйлдаг болоһон эхэнэр юм. Үнгэрэһэн һара соо түрүү тугалшан даалгагдаһан нарай малайнгаа толгой бүриин шэгнүүрые сүүдхэдэ дунда зэргээр 450 граммаар нэмэхэ түсэбтэй һаа, тэрэнээ 540 граммда хүргэһэн байха юм.

— Бидэнэрэй эрхилдэг ажалые өөрөө харюусалгатай гээ һаа, алдуу болохогүйл ха Ю/б гэхэдэ, эхэнээ гараад тёба хоноһон тугалнуудые даажа абаад, намар болгоор харуулһалдаг зон гээшэбди. Тиимэһээ нарай нялха тугалнуудые гарза хоролтогүйгөөр түлжүүлхэ гээшэ эгээл харюусалгатай, эгээл хүндэтэй хэрэг болоно ха юм даа. Иимэ харюусалгатай ажалые даажа байгаад, муугаар худэлхэ аалши. Байра соһоо үдэртөө гарангүй шахуу худэлхэ баатай болохош — гэжэ В. Д. Тарбаева намдуухаараа хөөрөнэ.

— Вера Доржиевна, энэ жэлэй малай үбэлжэглые яһала баран үнэгэрэжэ байна ха юм-та даа. Январь һарынгаа түсэбые үлүүлэн дүүргээт гэжэ мэдэнэбди,— гэхэдэмни, тэрэ минии хэлэһые таһа дүүрэн:

— Харин хайшаа юм бэ? Энэ жэлэй малай үбэлжэлгын үедэ үбһэ тэжээл багаар өөсэлгдөө һэн. Тугалнуудтаа үбһэ үгэнгүй байха бэшэш. Тиимэнээ совхозойнгоо манда таһалжа үгэһэн үбһыень өөл гамнаа болонобди, ногооной гаратар тэрэнээ хүргэхэ һаналтай ябанабди. Удэшэ, үглөөндөө бага багаар үгэнэбди. Тэрээнһээ гадуур тугалнуудтаа хүхэ һу дуран соонь үүлгадаг гээшэбди. Бидэнэртэ үйлемай зөөжэ өсардаг. Эндэмнай малтагдаһан худаг бии аад лэ, тэрэмнай һүүлэй 4—5 жэлэй хугасаа соо худэлгэгдэдэггүй. Манай фермын ажал оньһожоруулагдаагүй дээрэһээ өөл хүшэрхэн даа. Малшадай бүхы ажал худэлмэрээ бар хүсөөрөө хэдэг. Тиигээдшье байра байдалнай тиимэ һайнаар түхеэрэгдэнхэй гэхын аргагүй. Та өөрөөшье хаража байнат. Тугалаймнай байрын хойто талань өөл нойтон,— гэжэ тугалшан эхэнэр хэлэһээр намайе адагган хараба.

Иимэ бэрхэтэйшэг байдалтай малшадай ажалаа бар хүсөөрөө хэжэ байхыень харахадаа, совхозой хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд эдэнэрэй худэлмэрииень оньһожоруулхаяа хүсэдэггүй юм аал гэһэн бодол нэмда досоомни тиихэдэ түрөө һэн. Хэды хүшэр хүндэ байдалтайшье һаа, энэ фермын тугалшанай ажалдаа ходо үндэр дүнгүудые түйлахань хаанаһаа эхитэй гээшэб гэбэл, В. Д. Тарбаева тухэреэн сүүдхэн туршада эсэхые мэдэнгүйгөөр худэлнэ бшуу.

Вера Доржиевна дурбэн үхибүүдэй эхэ юм. Тэрэниие хэдыдэнь үхи хүүгэдтээ байдаг юм гэжэ һанахаар лэ байха даа. Еэ басаган Оюунень Буряадай худөө ажахын институтай ветеринарна факультедэй гурбадахи курсда һураża ябана. Туяана, Жамбал, Тимур гурбаниинь Утаатынгаа дунда һургуулиин 10-дахи, 7-дохи, 4-дэхи классуудта амжалтатай һурадаг юм. Эдэ сэбэр, һайхан үхибүүдээ ажабайдалай үргэн харгыда гаргахын тула зубөөр хүмүүжүүлжэ ябаһан Вера Тарбаева саашадаашье ажалдаа амжалтатай худэлхэнь даржаггүй.

Тэрэ үнгэрһэн 1988 ондо ажал хэрэгээрээ суурхаһан эхэнэр юм. Вера Доржиевна нёдондо жэлэй дүнгөөр район соогоо тугалшадай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ очсо шалгаржа гараһан байна. Дүршэлтэй мелшан 1988 ондо харууһалһан бүлэг тугалайнгаа нэгэшье толгойень гарза хоролтодо оруулангүй, толгой бүриинь шэгнүүрые сүүдхэдэ дунда зэргээр 742 граммаар нэмэжэ шадаа һэн. Иимэ амжалта туйлаһанайнгаа түлөө тэрэ КПСС-эй Захааминай райкомой, райгүйсэдкомой, агропромышленна комплексын худэлмэрилэгшэдэй профсоюзай райкомой зүгһөө Хүндэлэлэй грамотада, 200 түхэригэй сэнтэй үнэтэ бэлэгтэ хүртэһэн байна. Тэрээнһээ гадуур нүхэр Тарбаева ороной-ногоо зарим хото, городуудаар аяншалха түлөөһэгүй путёвкоор шагнагдаа, ажалай түрүүшүүлэй районой Хүндэлэлэй самбарта тэрэнэй нэрэнь бэшэгдээ.

Иигэжэ туйлаһан амжалтаараа урмашаһан Баруун-Хабарзаанай тугалшан байгша сной малай үбэлжэлые эмхитэй һайнаар үнгэргэхэ, 1989 сной мартын 26-да үнгэргэдэхэ СССР-эй арадай депутадуудай һунгалтые ажалай эрхим бэлэгүүдтэйгээр угтаха гэжэ ороллон худэлнэ. Тэрэнэй һанааниинь айхабтар ехэ, зоригынь сухаришагүй.

— Манай орон дотор боложо байһан мүнөө сагай хубилалтануд малшадай зүрхэ сэдьхэлые ехэл хүлгөөнэ. Энэ һайшаалтай хубилалтануд болоно гэхэ байнаб. Тезд бидэнэрэй ажалда ходо ушардаг дутуу дунданууд хэзээ уседнхагдаха болоно гээшэб? Хүн зоние эдеэ хоолой эйлүүдээр хангалые һайжаруулха хэрэгтэ бидэ, малшад сэхэ харюусалгатай байһанаа мэдэрнэбди. Тиимэһээ совет хүнүүдэй аша түнада парти, үндэстэльствынгаа гаргажа байһан айхабтар ехэ анхарал, ороллогодонь харюу болгон, бүри һайнаар худэлхэ ёһотой зон болоно бэшэ аалди? Юрэдөөл хүн бүхэн даалгагдаһан ажалдаа эрхимээр худэлхэ уялгатай ха юм. Би ороо энэ жэлдэ абаһан даабарияа заатагуй үлүүлхэб,— гэжэ Вера Доржиевнагай батаар найдуулхадань, тэрэнэй үгэнь бата үндэһэтэй гэжэ ойлгоо һэмби.

В. ДОТТАЙ,
худөө бэшэгшэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: түрүү тугалшан В .Д. Тарбаеза.

Авторай фото.

Захааминай район.

УЛААН-ҮДЫН АВИАЦИОННО ЗАВОДТО

ЭРХИМ УРЛАН НАРИЖУУЛАГША

Заводой ахамад механигай таһагай инженер-технолог Л. Ф. Демичева зохёохы үүсхэлтэй, эрдэм мэдэсэ ехэтэй мэргэжэлтэн юм. Үйлэдбэридэ бүхы хүсэ шадалаа зорюулха зуураа Лидия Федоровна саг үргэлжэ шадабари мэдэсээ дээшэлүүлжэ ябадаг. Урлан нарижуулагшадай эгээл эдэбхитэйнүүдэй нэгэн мүн гээд нэрлэмээр.

Дүрбэн жэлэй туршада тэрэ урлан нарижуулада хабгааана. Энэмнай ехэшье саг бэшэ һаа, нилээн юумэн хэгдээ. Лидия Федоровна нёдондо урлан нарижуулгын 23 дурадхал оруулаа. Хорининь үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдэнхэй.

Технологи һайжаруулгада, эд материалнуудые алмаха хэрэгтэ гол бодолоо зорюулдаг юм. Жэшээлбэл, угааалгын машинын детальнуудые шэрдэхэ технологи тушаа оруулһан дурадхалынь бодотоор нэбтэрүүлэгдээ. Энээнэй ашаар ажалай бүтээсэ дээшэлээ, шэрэ багаар гаргагдадаг болоо. Уламжалан 5 мянган түхэригэй алмалта хэгдээ.

Зохёохы ажал ябуулгынь экономическа ашаг үрэ бүхы дээрээ 22 мянган түхэригэй хэмжээнтэй юм. Л. Ф. Демичева авиационно заводой эрхим урлан нарижуулагша гэжэ мэдэрэгдэбэ.

ШЭНЭ ЮУМЭ ҮҮСХЭНЭ

Нёдондо заводто урлан нарижуулгын талаар даалгабрита түсэб 102 процент дүүргэгдэ һэн. Үйлэдбэридэ зохёохы ёһоной 117 дурадхал нэбтэрүүлэгдээ. Энээнэй ашаар 351 мянган түхэриг алмагдаһан байна.

Предприятиин олон подразделениүүдэй худэлмэрилэгшэд зохёохы абьяас ульһатай юм. Тэрэ тоодо электромонтер А. А. Тугарин, инженер Л. С. Данеева, лабораториин начальник И. Р. Козлов гэгшэд ороно.

Патентнэ мэдэсэл саг үргэлжэ шалгажа үзэжэ, үйлэдбэридэ яажа хэрэглэхэб гэһэн арга боложо элирүүлдэг А. М. Аюшеев, И. Л. Китаев, Б. Б. Сундарон, Н. С. Егодурова, В. И. Куязкин гэгшэдые нэрлэмээр.

Нёдондо урлан нарижуулгын талаар гүрэнэй комитедтэ эльгээгдэһэн зохёохы дурадхалнуудай 5-ниинь урлан нарижуулга гэжэ бодотоор мэдэрэгдээ. «СССР-эй урлан нарижуулагша» гэһэн нэрэ эзргэ заводой ахамад инженерэй туһалагша А. Н. Баженовтэ, инженер-конструктор В. В. Макаровта, инженер К. А. Никитиндэ, конструкторнуud М. И. Клементьев, А. Н. Писков, А. М. Астафьев гэгшэдтэ олгогдоо. Шэнэ юумэ үүсхэгшэдэй ажал ябуулга авиационно заводто бодотоор сэгнэгдэнэ.

Г. ЕЛИСЕЕВА.

О

Үзэмжэтэ һайхан Түнхэн нютагһаа ерэжэ, Улаан-Үдэлөө һуурижаад, амжалтатай ажаллажа ябаһан энэ хүн тухай гансал магтаалай үгэ дуулламаар. Буряадай мебельно-модо болбосоруулгын комбинадай мебельнэ 2-дохи цехтэ тэрэ 30 жэлдэ худэлнэ.

— Иимэ ветерануудная үсөөн болоо. Владимир Шактанович уран нарин шадабаритай, томоотой, нүхэдтөө хүндэтэй, ниитын хэрэгтэ урагшатай, шанарай хубиин тамгатайгаар худэлдэг. Мүнөө Октябрьска һунгуулиин окружной комиссиин гэшүүнээр һунгагдаа. Найдамтай хүн даа,— гэжэ цехэй партийна организациин секретарь И. Ф. Красиков хэлээ һэн.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: В. Ш. Цыренов.

В. Гармаевай фото.

О

САГ ТАРЯАШАДЫЕ ЯАРУУЛНА

ВОЛГОГРАД. Областиин таряашад хабгаай тарилгада 2900 мянга гаран тонно үрэһэ хүрэнгэ бэлдэнхэй. Тэрэнэй ехэхэн хубиень нэгэдэхи ба хоёрдохи классай болоно. Энэнь дэмы бэшэ, юуб гэбэл, арендэнэ болон подрядна коллективүүд үрэһэ хүрэнгэдэ ехэ эрилтэ табидаг. Эрдэмэй-үйлэдбэриин «үрэһэ хүрэнгэ» системын бүхы гол колхоз, совхозууд хабартаа областиин бүхы полинуудта гансал эрхим шанартай үрэһэ хүрэнгөөр тарилга хэхэ тухай эртээнһээ һанаагаа табиг[illegible]н байна.

РЯЗАНЬ. СССР-эй 50 жэлэй нэрэмжэтэ совхоздо газарай үрэжэл һайжаруулха отряд тухэреэн жэлэй графигаар хүдэлнэ. Тэрэнэй худэлмэрилэгшэд наг шэбхэ бэлдэжэ байнхай. Торф нэмэһэн наг шэбхэ тараагдаха эзргэтэй полинуудай хажууда обоологдоно. Паар газарай гектар бүхэндэ 100-һаа бага бэшэ тонно, харин хахалагдаха полинуудта 60 шахуу тонно наг шэбхэ оруулха гэжэ хараалагдана. Иимэ хэмжээтэй үтэгжүүлгэ тараахада, шабарлиг хүрьһэтэй полинуудта ургамалнуудай ургаса горитойгоор дээшэлхэ байна. Областиин олохон колхоз, совхозуудта полиин үрэжэл дээшэлүүлхэ түсэбтэй зохёоходоо, органическа үтэгжүүлгэнүүдтэ гол түлэб найдадаг болонхой. Мүнөө жэлдэ 1,5 дахин шахуу ехэ наг шэбхэ оруулагдахаар түсэбтэйгэнэ.

ЛИПЕЦК. Областиин тосхонууд урданай нуур сөөрэмүүдээр элбэг юм. Худөөгэй ажалшад тэдэниие газарай үрэжэл дээшэлүүлхэ найдамтай арга болгон хэрэглэдэг. Олохон колхоз, совхозуудта сапропель суглуулдаг болонхой. Мүнөө жэлдэ Долгоруковско районой Коминтернын нэрэмжэтэ колхозой ажалшад нуур сөөрэм сэбэрлэжэ, 5 мянга шахуу тонно үтэгжүүлгэ полидо гаргаа. Агротехническэ бусад арганууудые хэрэглэхэн хажуугаар энэ үтэгжүүлгэ полидо тараахада, гектар бүриһөө 30 центнер хүрэтэр ороһо суглуулха арга олгохо байна. Гадна арбаад ажахынуud сэбэрлэгдэһэн нуур сөөрэмүүдтэ загаһа табижа, үсхэбэрилхоор харааана.

ВОРОНЕЖ. Областиин олонхи колхоз, совхозуудта хабгаай ургамалнуудай үрэһэ хүрэнгэ нөөсэлгдэнхэй. Тиигэбшье энэнь хабгаай тарилгада бэлэн байнан тухайнь гэршэлнэгүй. Ушарынь гэбэл, областиин зарим районуудта 800 мянга шахуу гектарта намгаай ургамалнуудай полиин 30 хүрэтэр ба тэрээнһээ дээшэ процентдэнь тарилга шэнээр хэгдэхэ болонхой. Тиигэжэ эрхим сортын һайн шанартай үрэһэ хүрэнгэ нэмэжэ бэлэдхэхэ хэрэгтэй болоо юм. Тиин эндэл таряашад аалидана гэжэ хараагдана.

ПСКОВ. Новосокольническо районой «Родина» колхозой таряашад нютагайхидайнгаа урда аягүй байдалда ороо һэн. Нёдондо жэлдэ тус ажахыда ороһоной ехэ поли дээрэ «Чулпан» сортын хара таряа тарихадань, тэндэнь бурган үбһэн ургашаһан байгаа. Юундэб гэбэл, һайса сэбэрлэгдээгүй үрэһэ хүрэнгөөр тарилга хэгдэһэн байгаа. Үрэһэнэй гарасые шалгажа үзэхэдэнь, ороһоолл 15—20 процент болоо һэн. Областиин олохон ажахынууд жэлһээ жэлдэ гектар бүриһөө ороһоол 10—12 центнер ороһо суглуулдаг. Таряалангай ехэхэн хубидань муу шанартай үрэһэ хүрэнгөөр тарилга хэдэг байнаһаань болоожо, таряалангай ургаса саг ургэлжэ доошолно. Мүнөө жэлдэшье үрэһэ хүрэнгэ бэлэдхэхэ байдалынь муу. Жэшээнь, Куньинска райондо урданайхиһаа бүри муу. Порховско, Палкинска районуудай ажахынуудта үрэһэнэй гарасые шалгажа үзэхэдэнь, үрэһэ хүрэнгын хахадһаа ехэ хубинь муугаар ургаһан байна. Бүхыдөө область дотор тарилгын шанарта хүрэгдэнэч үрэһэниинь 58 процент болоно. Эдэ удэрнүүдтэ областиин олохон колхоз, совхозууд автотранспортаар ба түмэр замаар ороной урда областьнуудта үрэһэ хүрэнгөөр һэлгэжэ абахын тула минеральна үтэгжүүлгэнүүдые болон ой модо зөөнэ. Харин зарим хо[illegible] мэргэжэ[illegible]тэ, гүрэн[illegible]нэ хүрэнг[illegible]хэй.

ГРОЗНО[illegible] скойнууд[illegible]лэгдэнэ[illegible] һүүлшынь[illegible]оной Ор[illegible]жэтэ колх[illegible]нер С. З[illegible] комиссиг[illegible] Хараалаг[illegible]хад һара[illegible]гэдэ. Д[illegible]ник Х. [illegible]олгохо байна. [illegible]гойлдог [illegible]вой арга[illegible]И. Борщ[illegible]лон А. Т[illegible]мэрэ һа[illegible]

Автоном[illegible] Надтеречный» сов[illegible]оной «[illegible] бусад [illegible]скойнууд[illegible] бүхы [illegible] паспортны[illegible]

Худөөгэ[illegible] техникэг[illegible] гаргажа [illegible]

хооралдоонууд шанартай байна. Москва бусаа[illegible]тэ ТАСС-ай [illegible]дэ модуулбэ. [illegible] тухэл хэлбэ[illegible] таһаһан зорилгоо[illegible]зэгдоо дуулжэтэ коли[illegible]на. Эдэ бүгэнэ[illegible]дые хурааг[illegible]ас тон шэнэ[illegible]ка, бүхы шэгэгдэдэ. Д[illegible]рэнние урмаолгохо байна. [illegible]одо бэшэ, ха[illegible] районуудташье[illegible] юумэн хэлэг[illegible]шоо дахин ни[illegible]

Хүсэлэнтэйб[illegible]ые хурааг[illegible]лдоонуудэй гол [illegible]ю. Хорбэ[illegible] зүрилгэлдоо[illegible]лжа шадаагүй[illegible] хубларилые[illegible] хүшэр хүндэ[illegible]ССР-эй гадаа[illegible]й министр тэм[illegible]Советскэ Союз[illegible]

Совет ороН ДОТОР

УХТА (Коми АССР). «Шанар» гэжэ программа бэлэлүүлһэнэй ашаар «Коминефть» нэгэдэлэй худэлмэрилэгшэд горитой ехэ ашаг олзо абаба. Нёдондо жэлдэ хэрэглэгшэдтэ эрхим шанартай түүхэй эд эльгээһэнэйнь ашаар предприятиин материальна урмашуулгын жасада 1 миллионһоо дээшэ түхэриг ороһон байна. Энэ табан жэлдэ эндэ нефть сэбэрлэхэ гурбан шэнэ тухэрэлгэ худэлжэ эхилээ. нефть зөөлгэдэ бэлдэхэ агрегадууд шэнэдхэгдэн заһагдаа. Энэ хэрэгтэ оруулһан мүнгэ зөөри ашаяа харюулжа эхилээ.

КРАСНОЯРСК. Хизаарай техникын байшанда хуулиин эрдэм мэдэсын курса нэгэдэнхэй. Түгэс бэлэдхэлтэй юристнууд болон хуули шэнжэлэгшэд, арадай сүүдүүдэй худэлмэрилэгшэд, мүн тэрэшэлэн ажахын дүй дүршэлтэй худэлмэрилэгшэд ба экономистнууд курсада багшалхаар уригданхай. Бухгалтернууд, кадрнуудай таһагуудай худэлмэрилэгшэд, предприятинууд ба эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд, кооператорнууд хуулиин талаар бүгэдэ ниитын һуралсалай түрүүшын шагнагшад болоо.

МУРМАНСК. «Апатитстрой» трестһээ И. Алферовой пенсидэ гарахадань, суггаа худэлдэг нүхэдынь гансал һайн һайхан үгэнүүдые хэлээд дүүргээ бэшэ. Ажалша коллективэй советэй шидхэбэреэр эндэхи пенсиснернүүдтэ олгогдохо шэнэ хүнгэлэлтэдэ тэрэ түрүүлэн хүртэбэ. Тус трестдэ 30-һаа үсөөн бэшэ жэл үнэн сэхээр худэлһэн ветеран бүхэн пенсидэ гарахадаа, нэгэ мүһэн 600 түхэриг шан сбаха болоо юм. Хаоин предприятиин жасаһаа һера бүри 30 түхэриг пенсидэнь нэмэгдэхэ гэжэ тогтоогдонхой.

(ТАСС).

Арадай кандидадуд

Х РИЛГАШАНАЙ НАМЖАНУУД

ын городской партконференциие үгтүү-
цида бэлдэгдэжэ байһан түсхай хуудаһан-
Бирилгашан хүнэй статья бэлдэхэ даабари-
гражданстрой» трест ошоо һэм. Трестын
секретарьтай хөөрэлдэхэдэм, бөрилга-
гадир Г. Н. Литвинцеватай уулзажа хөө-
дурадхаа бэлэй. «Галина Николаевна
оо эгээл томо бригада хүтэлбэрилнэ. Та-
ун бригададань худэлдэг юм. Иимэ эхэ
удөридахань хүнгэн бэшэ. Тиигэбэшье
жалтатай дүүргэнэ. Энэ хүмнай партийн
трестын парткомой гэшүүнэдэ һунгагдан-
хүн байха даа, ошожо танилсагты» гэжэ
лэзэ һэн.

Соёлой һ
рэхи бэ
мэ гэхэ
нөө эндэ
рамм һ
117-ниим
нэ түрэ
рмэ дэ
на онол
элмэри я
ническэ т
эгэдэгүй
лишадаа
хэ хүнүүд
Иимэ элбэ
дэ бага
н-Голой
нгай, үнэ
турэбэ
һэн. Энэ
племрем
инарна а
һайжаруу
алдаа аб
уулжа үн
айон соо
эдбэрилг
ай совхо
талаар
юугээрэ
агуй. Эн
шо нёдө
пхада, т
а байнха
лшын үд
жээнүүдэ
пи зарим
элба. Со
үүд дэрэ
хэ болго
агдан бу
энэй шаа
нагүй. Э
лдаг кухн
оо болго
хой.

Далгалты
ниин хоөр
а кухни
ра соохи
гэ недөл
ба. Иимэ
үнөө эндэ
данагүй.
олхоз, со
н фермэ
эһэн
үүд, кух
өөр худ
н тэмэг
аржуулг
даа хаан
эб даа?
фермэ
л муу.
эй хэдэ
ь, тэмэг
эри орон
Эдэ шаа
тэдэнэр
бэрилхэ
и дүүрэг
амэ бэр
гараха а
бүхэндэ
о-ажахы
дээрэ
хэмжэ
ермэ д
малшад
анхара
ие хэрэ
хангаха
а, һайн
элыень
тон шу
гэхэд,
ээшэлүү
байна
ргажан
дакцион

ХИЛЫН САНАҺАА

ТАСС АПН

СОВЕТ ДУРАДХАЛНУУДЫЕ ҮНДЭРӨӨР СЭГНЭНЭ

ВАШИНГТОН. Энэ асуудалаар мэргэжэлтэдые нэгэдүүлдэг США-гай эгээл нэрэ хүндэ өхэтэй нинтын эмхинүүдэй нэгэн болохо буу зөбсөгүүдые хиналтын тала баригшадай нэгэдэл журналистнуудта зорюулжа тусхай брифинг эндэ үнгэргэбэ. Европодохи юрын зөбсөгтэ хүсэнүүд тушаа хөөрэлдөөнүүдые, этигэл найдал ба аюулгүй байдал бэхижүүлгын хэмжэнүүд тушаа хөөрэлдөөнүүдые нэһэн Европын 33 гүрэнэй, мөн США-гай ба Канадын гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй Венэдохи уулзалга дээрэ СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министрэй хэлэһэн үгэ соо найруулагдаһан дурадхалнуудые сэгнолгэдэ тэрэ зорюулагдаһан байгаа.

«Советскэ Союз юрын зөбсөгтэ хүсэнүүдые, буу зөбсөгүүдые хороохоор бэлэн байһаяа харуулхаһаа гадна, нимэ хороолгонуудые хэхэ хүсэлэнгэй байһаяа мэдүүлэ,— гэжэ США-гай ба НАТО-гай хоорондохи харилсаануудай асуудалые шинжэлэг американ конгрессэй шэнжэлэлгын албанай элитэ өхэ эксперт Стэнли Слоуэн тэмдэглэв.— Совет дурадхалнуудхадаа хоорондонүүдэй эхи табиһан тон шухала зүйл болоно гэжэ һанаанаб».

ХЭЛСЭЭНДЭ ГАР ТАБИГДАБА

ПЕКИН. СССР-эй Хара металлургийн министерствын ба КНР-эй Металлургическа промышленностийн министерствын хоорондо хара металлургийн талаар экономическа, эрдэм-техникын харилсаанай худэлмэрийн бүлэгые байгуулха тухай хэлсээндэ эндэ гар табигдаа. Эрдэмшэнжэлэлгын, туршалгын-конструкторска ба проектнэ ажал ябуулгада хоёр ороной металлургнуудай хоорондо харилсаа тогтоолго, үйлдэбрийе хамжуулха, сэхэ холбоо барисаае хүгжөөхэ һалбарийн предприятинуудай, эмхинүүдэй хоорондохи харилсаанай бусад шинэ тухэл шэнжэнүүдые хүгжөөхэ, мөн түрүү дүй дүршэлые хаман абалсаха дурадхалнуудые зохёохо гээшэ худэлмэрийн бүлэгэй гол зорилго болоно.

ЖУРНАЛИСТНУУДАЙ ХУБИТА

ПРАГА. Варшавска договорто ба НАТО-да хабаададаг гүрэнүүдэй хоорондохи харилсаае һайжаруулгада, байгаалиие аршалан хамгаалгада, соёлой ба гуманитарна һалбаринуудта харилсаа холбоое хүгжөөлгэдэ журналистнуудай оруулдаг хубита өхэ юм. Болгариин, Венгриин, ГДР-эй, Польшын, Румынин, СССР-эй, Турциин, ФРГ-гэй, Чехословакиин ба Швециин олонинтэдэ мэдээсэлнүүдые дэлгэрүүлэн тараадаг хэрэгсэлнүүдэй худэлмэрилэгшэд энэ асуудалые зүбшэн хэлсэһэн байгаа. Этигэл найдалай, харилсаа холбооной ба һайн хуршэ ёһоной харилсаанай зононуудые байгуулха талаар Чехословакиин үүсхэл эдэбхиин гол ёһонуудые Чехословакиин Журналистнуудай холбооной ЦК-гай түрүүлэгшэ Ян Рицко журналистнуудта найруулба. Энэ үүсхэлые бөлүүлгэ парламентнуудай болон правительствануудай хабаадалгатайгаар политическэ хөөрэлдөөнүүдтэ, политическэ партинуудай, нинтын ба бусад эмхинүүдэй хоорондохи харилсаануудые хүгжөөлгэдэ нүлөөлхэ ёһотой гэжэ тэрэ тэмдэглээ.

НАДЖИБУЛЛАГАЙ ХЭЛЭҺЭН ҮГЭ

КАБУЛ. Афганистанай Республикын президент Наджибулла Кабулай, Баграмай, Шиндандын, Кандагарай, Балхаин агаарай-сэрэгэй хүсэнүүдэй ба агаарай добтолгоо хамгаалалта хэхэ хүсэнүүдэй эдэбхитэдтэй уулзажа хөөрэлдөбэ. Гадаалаһаа эзэрхэг түримхэй ябуулганууд ургэлжэлүүлэгдэжэ байхада, Афганистанай агаарай сэрэгэй хүсэнүүд, агаараар добтолгодо эсэргүүсэгшэд хархис бүлэглэлнүүдтэй байлдаануудта баатар габьяа, шэн зориг харуулхаһаа гадна. Эхэ орондоо хизааргүй үнэн сэхэ байһанаа элирхэйлэ. Бүлэг совет сэрэгүүдэй Афганистанһаа гаргагдаһанай һүүлээр национальна зөбсөгтэ хүсэнүүд газар дайдынгаа бүрин бүтэн байлгые. Афганистанай гүрэнэй национальна дуулдыданги бэшэ, политическэ бөеэ дааһан байдалые хамгаалха зорилгонуудые бөелүүлжэ байнхай. Мүнөө тэдэнэр Кандагар, Заболь, Лагман, Кундуз провинциинуудта, мөн «Ажамидаралай харгы» болохо Саланг даваан дээрэ хархис хүсэнүүдтэй тэмсэлдэ хэдэн өхэ илалтануудые түйлаба.

Афганистанай правительство национальна эблэрэлгын политика залан сэхэлэр, хэлбэришэгүйгоор бөелүүлхэдээ, зөбсөгтэ хэмороо хуришэлдөө үүдхэхэгүй, харин хоёр талын политическэ аргаар хөөрэлдөө хэхые оролдоно. Гэбэшье афган арадай хуби заяанай түлөө айхабтар өхэ харюусалгатай байһанаа ойлгон мэдэржэ, ямаршье гэм зэмэгүй үхибүүдэй, эхэнэрнүүдэй, үбгэд хүгшэдэй шуһа адхаруулхагүйе оролдохобди гэжэ Наджибулла тэмдэглээ.

АРМИ БОЛОН АРАДАЙ ХОЛБОО ҮРГЭДХЭХЭ

Һаяхан Шэтэ хотодо Забайкалиин сэрэгэй округто залуушуулые сэрэгэй-патриотическа талаар хүмүүжүүлгын асуудалаар политическэ ба хэблэлэй худэлмэрилэгшэдэй зүблөөн боложо үнгэрбэ. Тус зүблөөндэ округой политическэ-партийна органуудай, сэрэгэй хэблэлэй худэлмэрилэгшэдһөө гадна Буряадай, Яхадай АССР-нүүдэй, Шэтын, Эрхүүгэй областьнуудай партийна органуудай, газетэнүүдэй, радио болон телевиденийн олон тоото түлөөлэгшэд хабаадаһан байна.

Забайкалиин сэрэгэй округой Политическэ управленийн начальник генерал-майор И. Т. Рымарев гол элидхэл хэбэ.

— Мүнөө үедэ Совет Армийн зэргэдэ шэнэдхэлгын ябуулганууд эдэбхитэйгээр бөелүүлэгдэжэ байнхай. Тэдэнэй гол үндэн һэгэдэ, сэрэгшэдэй дайшалхы бэлэдхэлдэ, тэдэнэй политико-моральна бүрин үндэр шэнжэ шанар түйлалгада, журам үндэһөөрнь һайжаруулгада, эмхидхэл бэхижүүлгэдэ, сэрэгэй Уставта харшаар бэе бөедээ хандаха ябадалые усадхалгада хүгжэлтэгүй, зогсошоһон үеын үзэгдэлнүүдые эрид шууд дабалга болоно гээшэ,— гээд элидхэлээ тэрэ эхилбэ.

Урдань сэрэгшэдэй ажабайдал, ажаһуудал тухай хөөрэлдөөн болодоггүй, энэмнай нюуса шэнжэтэй байгаа ха юм. Харин мүнөө, демократи үргэдхэлгын, олондо бухы юумэн тухай мэдээсэлгын, сэхэ шүүмжэлгын эрхэ байдалда, армииншье зэргэдэ һайшаамаар хубилалтануud боложо байнхай. Гэбэшье энэн тухай манай арад зон өхэ юумэ мэдэнэгүй, бидэ бултадаа —хэблэлшэдшье, манай худэлмэрилэгшэдшье ойлгууламжын, тайлбарилын үргэн худэлмэри ябуулжа шаданагүйбди, холбоо барисаамнай хуушанайхяараа байһан зандаа. Ушар ёһо, бодото байдал мэдээгүй дээрэһээ элдэб үгэ хүүр гарана ха юм. Хэтэрмэ заримашуулынь армии тушаа худал хуурмагшье үгэнүүдые гаргана.

Тиигэжэ һүүлэй үедэ армии хэрэггүй, союзна республикануud өөһдын сэрэгтэй байха ёһотой, армида ошоһон залуушуул һайн юумэндэ һуранагүй, шадал багатай хүбүүдые дорожолхо, баһаха ябадалнууд олон болоо, сэрэгэй албанда таталгые болюулжа, хүлһөөр алба хэхэ гурим тогтоохо гэхэ мэтэ үгэ зугааануud гаредаг, зарим ушарта хэблэлдэшье толилогдодог болоһон байна бшуу. Энэмнай мүнөөнэй демократиин үедэ хүн бүхэнэй һанаһанаа хэлэхэ аргатай болсһон үеын шэнжэ гэжэ түрүүлэн тэмдэглэлтэй. Гэбэшье өхэнхинь менай Эсэгэ ороноо хамгаалха доктринада таарахагүй байна ха юм. Энээн тушаа олонинтэдэ тайлбарилха, зүб руунь ойлгуулха гээшэ бидэ бүгэдэнэй гол зорилго мүн — гэжэ элидхэлшэ тон зүб онсолон тэмдэглэбэ.

Һүүлэй үедэ сэрэгшэдэй тоо үсоорүүлхэ талаар хэмжэнүүд абтажа байнхай, тезд армиин дайшалхы ба политическэ бэлэдхэлые нарижуулан һайжаруулга, ороонойгоо бөеэ хамгаалха хүсэ шадалые бэхижүүлхэ зорилго улам шангаар энэ үедэ табигдана ха юм. Энэхиие бидэ һайн ойлгонобди. Ушар иимэһээ Совет Армийн болон Далайн-Сэрэгэй Флодой мүнөөнэй байдалые, хүндэ хүшэ зорилгонуудые ажалша арадта, илангаяа залуу үеэндэ һайнаар ойлгуулха, Эхэ ороноо хамгаалагшадта инаг дуратайгаар хүмүүжүүлхэ гээшэ бүгэдын хэрэг. Хэблэл, радио, телевидени энэ талаар нилээд өхэ юумэ хэхэ аргатайшье, ёһотойшье гээшэ.

Юуб гэхэдэ, сэрэгэй албанда элдэб залуушуул ерэдэг байна. Бэе махабад муутай, физкультура болон спортоор һонирходоггүй, муу абари зантай, аха зоноо хүндэлхэгүй хүнүүд дайралдадаг гээшэ. Гэмтэ ябадал гаргажа, сүүдэй шиидхэбэреэр хэһээгдэһэн, архи уудаг, наркоман залуушуул һүүлэй үедэ олон болоо. Эдэ бүгэдые хаража байхада, армиин урда тээ эдэ залуушуултай хүмүүжүүлхы, болбосоруулхы ёһотой худэлмэриин ябуулагдагүйнь эли болоно. Эндэ военкомадууд, ДОСААФ-ай эмхинүүд, комсомолой организацинууд нэн түрүүн зэмэтэй байна бшуу.

Манай округто ородог республикануud болон областьнуудай газетэнүүд, радио болон телевидени сэрэгэй-патриотическа хүмүүжүүлгын асуудалнуудта ёһотой анхарал хандуулнагүй гэжэ бодото байдал харуулна. Совет Армийн хүндэ хүшэр албан, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай ветеранууд, интернационалист-сэрэгшэд тухай болон бусад материалнууд үсөөн гаранa. Олон үндэһэ яһатанай түлөөлэгшэд сэрэгэй алба гаранa, тиимэһээ залуушуулые интернациональна үзэл бодолтойгоор, бэе бөеэ хүндэлдэгөөр хүмүүжүүлхэ гээшэ тон шухала удхатай болоно. Илангаяа Закавказиин, Прибайкалиин, Дунда Азиин республикануудһаа сэрэгэй албанда аботаһан залуу хубуud бөлдэхэл, хүмүүжэл муутай байхаяа һанана. Командирнууд, политхудэлмэрилэгшэд аргагүй өхэ ороолдолго хэшээл, тэсэбэри гаргажа, хүмүүжүүлгын горитой худэлмэри ябуулдаг байна бшуу. Энэмнай бөлэн бэшэ хэрэг.

Ушар иимэһээ нютаг нютагай партийна, совет, комсомолой organууд, ажалша коллективууд, түрэлхид үхибүүдээ сэрэгэй алба хэхээр эртээнһээ бэлдэхэ, армиин ажабайдал тухай хөөрэдэг байха, совет Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй алдар солото түүхэтэй танилсуулха ёһотой ха юм. Эндэл бүгэдын хүсэ шадалые, оной аргые нэгэдүүлэн, хамтын нэгэл хараатай үргэн өхэ худэлмэри ябуулагдаха болоно бшуу. Газетэ, журналнуудай, радио, телевиденийн арга боломжнууд гүйсэд элсүүлэгдэһэн байха ушартай. Дайнай болон ажалай ветеранууд, тэдэнэй эмхинүүд энэ харюусалгатай худэлмэридэ хам оролсохо, туһалалсаха ёһотой гээшэ. Жэшэнь, армида үдэшэлгые эмхи гуримтайгаар ажалша коллективуудтэ үнгэргэхэдэ, өхэ аша туһатай байдаг. Энээчгүйгөөр зарим газарта гансал архидалгаар дүүргэхэ ушарнууд дайралдадаг бөлэй. Алба хэхэ газартань хүрэтэр комсомолой худэлмэрилэгшэдэй, ажалша коллективэйнь түлөөлэгшэдэй удэшэн ерэлсэдэг байбалнь, буришье һайн бэлэй.

Сэрэгэй һайндэрнүүдые олониитэ ажалшадай дунда үргэнөөр аша туһатайгаар үнгэргэхэ гээшэ өхэ удха шанартай. Тиигээгүй һаа, запаста байһан сэрэгшэд заримдаа өөһдөө суглараад, архи уугаад, элдэб ааша гаргадаг байна бшуу. Манайшье эндэ иимэ ушарнууд дайралдаһан гээшэ. Жэшэлэхэдэ, пограничнигууд, десантнигууд — залуу хубуud зарим хотонуудта иимэрхүү юумэ хэжэ, хүн зоной дунда зэбүүрхэл үүсхэһэн байха юм.

Совет Арми, сэрэгшэд тухай уран зохёолнууд, гоё һайхан мүнөөнэй дуунууд, кино болон зүжэгүүд хомор байһан зандаа. Эндэ зохёохы ажалтанай хубитаяа оруулха юумэн нилээд өхэ байна бшуу. Дуушад, хүгжэмшэд, артистнууд шеф ёһоной концерт наада харуулжа байха ёһотой гээд һанагдана.

Иимэ зүблөө бидэ анха түрүүшынхиеэ зарлаһан байнабди. Тиимэһээ бэе бөеэ өхэөр зэмэлэнгүй, гүрэн түрын удхатай, нэгэн нинтэ хэрэг хэнэбди гэжэ булта ойлгохо ёһотойбди. Манай харилсаан, хамтын ажал хэрэг нягта холбоотойгоор ябуулагдаха ёһотой гэжэ бидэ этигэнэбди,— гэжэ элидхэлшэ онсолон зааһан байна.

Тус зүблөөн дээрэ һанамжа дурадхалнуудаа, дүй дүршэлөө андалдаан болоо. Энэ талаар «Восточно-Сибирская правда», «Правда Бурятии» газетэнүүд, Шэтын телевидени өхэ дүршэлтэй, һонирхолтой олон материалнуудые гаргадаг, дамжуулдаг байна. Тусхай нинтэ гаршагууд заншалта болонхой. Эрхүүгэй областной газетэдэ сэрэгэй-патриотическа хүмүүжүүлгын штатна бэшэ таһаг худэлдэг байха юм. Суббото бүхэндэ «Полевая почта» гэжэ нинтэ гаршаг доро анхарал татамаар материалнуud гарадаг. Энээн тухай «На боевом посту» газетын ахамад редактор Н. Белых хөөрэжэ үгөө.

«Гэр бүлэ — һургуули-ажалша коллектив—арми» гэһэн холбооной ажал ябуулга баа аша нүлөөе шэнжэлэх ёһотой, — гэһэн дурадхал Шэтын радио-телевиденийн комитедэй үрүүлэгшэ Е. Маликов оруулба.

Республиканска болон областной газетэнүүдтэ сэрэгэй-патриотическа хүмүүжүүлгын асуудалаар шэнжэлэл «На боевом посту» гэжэ окружной газетын хэдэг болоо һаань, һайн бэлэй. Тиихэдэ хаана юунэй хэгдэжэ байһые, дүй дүршэлыень мэдэжэ абаха һэмди гэжэ Эрхүүгэй журналистнуудай эмхинн түлөөлэгшэ мэдүүлбэ.

Нютаг нютагуудай газетэнүүдтэй тусхайтаар бэлдэгдэһэн хуудаһануудаха андалдадаг байбал, аша туһатай нэн гэжэ хэлэгдээ. Тиихэдэ манай эндэ алба хэжэ байһан сэрэгшэд Забайкалиин хизаар тухай мэдэжэ абаха байна ха юм. Сэрэгшэдэй дунда байгаали хамгаалха талаар хүмүүжүүлгын, ойлгууламжын худэлмэри ябуулха ёһотой гэһэн шүүмжэлэл хэгдээ. Энэнь зүйтэй ха.

Сэрэгэй частьнууд болон ажалша коллективүүдэй хоорондохи харилсаа бэхижүүлхэ, бэе бөедээ айлшалалсадаг, ябалсадаг болохо гээшэ баһал туһатай байха болоно. Мүнөө үедэ ажалша коллективүүдэй түлөөлэгшэдые тон хүндэмүүшээр үгтан абаха, өлба хэжэ байһан хүбүүдтэй үүлзаха, хөөрэлдэхэ арга хаанашье байха гэжэ зүблөө эмхидхэгшэд найдуулба. Июнь һарада сэрэгэй корреспондентнүүдэй слет үнгэргэдэхэ, тиихэдээ нютагай газетэнүүдэй түлөөлэгшэд тэндэ уригдаха юм гэжэ мэдүүлэгдээ.

Тон арсалдаатай асуудал гэхэдэ, нютагай газетэнүүдтэ арми тухай материал гаргахада, тусхай цензурын өхэ һаад ушаруулдаг байные үгэ хэлэгшэ бүхэн тэмдэглэбэ. Нээрээшье эндэ үндэһэ баримтагүй элдэб хорилтонуудые болюулхаар саг ерээ бэшэ аа гү.

Тус зүблөөн дээрэ КПСС-эй Шэтын обкомой секретарь Н. В. Гуслякова, Забайкалиин сэрэгэй округой сэрэгшэдые командалагша генерал-полковник В. М. Семенов дэлгэрэнгы үгэнүүдые хэлэһэн байна.

Зүблөөндэ хабаадагшад Забайкалиин сэрэгэй округой музей орожо хараа. Мүн нэгэ сэрэгэй частьда хүрэжэ, сэрэгшэдэй байра байдалтай, һуралсалтай ба дайшалхы техникэтэй танилсаһан байна. Иимэ зүблөөнүүдые заншалта болгохо гэһэн дурадхалые бултадаа һайшааһан байха юм.

П. НИМАЕВ,
манай тусхай корр.

ГДР. Анда хотонуудэй худэлсөөн элдэб ороннуудай арадуудай хоорондохи ханн барисаае, эб найрамдалые саашгдань хүгжөөн бэхижүүлхэ хэрэгтэ алба хэдэг юм.

ГДР-эй Нойбрандербург Совет ороной Карелиин АССР-эй нинслэл Петрозаводск хоёрай хоорондо анда холбооной тогтоогдоһоор 20 жэлэй ойе энэ жэлдэ тэмдэглэхые бэлдэжэ байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Нойбрандербургын мүнөөнэй микрорайоной үйлсэнүүдэй нэгэн Петрозаводско гэжэ нэрлэгдэдэ. Энэ үйлсын байшэн гэрнүүдые барилгада хоёр хотын барилгын предприятинуудай бригадэнууд хабаадаһан байгаа.

ТАСС-ай фотохроника.

Социалис ороннуудаар

ПЕКИН. Нёдондо жэлэй эсэстэ үйлэдбэриин ажал ябуулгые гуримшуулжа эхилхэдэ Хитадта 17 мянга гаран компани хаагдаһан, үгышье һаа, бусадтай нийлүүлэгдэһэн байна. Энэнь тэдэнэй хамтын тоогой 6 шахуу процент болоно. Ороной партийно-правительствийн элдэб албан зургаануудай байгуулһан 8.6 мянган фирмэ тэдэнэй тоодо тоологдоно.

КНР-эй Промышленностийн ба худалдаа наймаанай гүрэнэй управленийн түлөөлэгшэ Лю Миньсюе гэгшын мэдүүлһэнэй ёһоор, худалдаа наймаанай компанинуудай үйлэдбэрие ба худалдаа наймаае хүгжөөлгэдэ гэмгүй һайн үүргэ дүүргэдэг байгаашье һаань, тэдэнэй зариманиинь захиргаанай ба ажахын уялгануудые нэгэн доро дүүргэдэг. Тиигэжэ партийно-гүрэнэй тушаалнуудые эзэлдэг хүнүүд компанинуудта худэлдэг байгаа. Хоморой түүхэй эдэй материалнуудые үнэтэйгөөр хуули бусаар худалдаха ябадал үргэнөөр дэлгэржэ, үйлэдбэриин ажал ябуулгые гуримшуулга шухала болоо юм.

* * *

Заповеднигүүдэй тоогоор ба талмайгаар Синьцзян-Уйгурска автономито район (Суар) Хитадай провинциинуудай болон автономито районуудай дунда нэгэдэхи һуури эзэлдэг юм. 1980 онһоо Синьцзянда 100 мянга гаран дүрбэлжэн километр талмайтай хорёод заповеднигүүд байгуулагдаһан байгаа. Энэнь тус автономито районой газар дайдын 6 процентнь болоно.

Мүнөө үедэ Суар-ай бүхы газар дайдын баялигууд ба эзэрлиг ангууд шэнжэлэгдэнхэй. Синьцзянда 430 янзын шубууд ба 140 гаран янзын ангууд тоологдоно гэжэ олон жэлэй шэнжэлэлгэнүүдэй дүнгүүд харуулна. Энэнь Хитадай ан амитадай бухы түлөөлэгшэдэй гурбанай нэгэ хубинь болоно. Синьхуа агентствын тэмдэглэһэнэй ёһоор, эзэрлиг адуун, онагор, хоёр бухэнтэй тэмээн, сайгак, һойр, улар ба хара торхируун гансашье Хитад соогоо бэшэ, харин дэлхэй дээрэ хоморой амитад боложо байнхай.

* * *

Хитадта капитальна барилгын хэмжээнэй хороогдоошье һаань, түмэр замай барилгада хэгдэхэ гүрэнэй һомолгтонууд бага болгогдохогүй юм. 1988 онтой сасуулхада. 1989 ондо ороной түмэр замуудые үргэдхэлгэдэ зорюулагдаһан мүнгэ зөөриин хэмжээн 4 процент нэмээгдэхэ байна.

Мүнөө жэлдэ 1320 километр түмэр зам баригдахаар түсэблэгдэнэ. гэжэ КНР-эй Түмэр замай министерствэһээ мэдээжэ болоо. Транспортын хүсые өхэ болгохо зорилгоор министерство хэдэ хэдэн томо хото городуудай түмэр замуудые ба вокзалнуудые һэльбэн шэнэлэлгэдэ ба барилгада тусгаар мүнгэ зөөри һомолхо юм. Дүн хамта 782 километр утатай түмэр зам электрижүүлэгдэхэ. Транспортын эгээл өхээр ябадаг 17 участогуудта хөөрдохи һалаа замуудые бариха гэжэ түсэблэгдэнэ.

(ТАСС).

ХОТО, ХҮДӨӨГЭЙ ҺОНИН

АГУУЕХЭ ПОЭДЭЙ ДУРАСХААЛДА

Украин арадай агууехэ поэт Т. Г. Шевченкын түрэһөөр 175 жэлэй ойдо зорюулагдаһан уран зохёолой үдэшэ М. Горькиин нэрэмжэтэ республиканска библиотекэ соо үнгэргэгдэбэ. Тэрэниие буряад драмын театрай артист, залуу поэт Баир Раднаев хүгжэм-шүлэгөөр нээжэ, Украинын түб — Киев хотоһоо зорижо ерэһэн поэт В. Гуменюк үгэ абана. Тэрэ агууехэ поэдэй зохёохы зам тухай, тэрэнэй зохёолнуудай олон үндэһэ яһатантай холбоотой удха шанар тухай суглараршадта хөөрэжэ үгөөд, шүлэгүүдээ уншаа. Табин жэлэй саана энэл хаһада буряад поэт Бавасан Абидуев, Т. Г. Шевченкын 125 жэлэй ойн баярта Киев хото ошожо хабаадалсаһан байгаа. Харин мүнөө энэ холын Буряадта 175 жэлэйнь ойе тэмдэглэжэ байһан ушаар, агууехэ поэдэй хэрэг ажалай хэды ехэ сэнтэй байһые үшөө дахин гэршэлнэ гэжэ тэрэ тэмдэглээ.

Буряадай арадай поэт Н. Дамдинов:

— Украинын уран зохёолшодой үмэнэһөө зорижо ерэһэн Виктор Гуменюк хадаа залуухан сэрэгэй летчик анхан манда ерэжэ, шүлэгүүдэй 4 ном хэблүүлээд, СССР-эй Уран зохёолшодой холбооной гэшүүн болотороо ургаһан юм. Энэ ушар манай аха дүү ёноной харилсаанай толотомо гэршэ болоо, — гэжэ альга ташалган доро мэдүүлээд, Т. Г. Шевченкын зохёолһоо оршуулгаяа уншаба.

Тэрэшэлэн Буряадай арадай поэт Ц. Галсанов, эрдэмтэн А. Уланов, залуу поэдүүд Н. Шабаев, Р. Шоймарданов, уран зохёолшо Д-Д. Дугаров, уран зураашад В. Николюк, ород драмтеатрай артист А. Архипова болон бусад агууехэ поэдэй шүлэгүүдые буряад, татар, ород, украин хэлэнүүд дээрэ уншаба.

Буряадай АССР-эй арадай артист Ю. Шевченко поэдэй үгэнүүд дээрэ бэшэгдэһэн романснуудые гүйсэдхөө.

Б. ЖАНЧИПОВ.

ХОЙТО-БАЙГАЛҺАА ДУУЛГАНА:

ТООСООТО КОНЦЕРТ ХАРУУЛБА

Хүгжэмэй «Время», үхибүүдэй «Спектр» ансамбльнуудай тоосоото концерт-наадан Тоннельный тосхоной соёлой байшан соо боложо үнгэрбэ. Зохёохы эдэ хоёр коллектив уран һайханай талаар хүтэлбэрилэгшэ В. Б. Гершман репертуартаа шэнэ дуунуудые оруулха, баян программатай концерт табиха ехэ оролдолго гаргадаг юм. Сэрэгэйнгээ алба һаяа дүүргээд ерэһэн Константин Сильченко дуу зохёохо бэлигтэй юм. Тэрэнэй зохёоһон гурбан дуун энэ концертдэ гүйсэдхэгдэжэ, суглараршадай зүгһөө халуун альга ташалгаар үгтагдаба. «Спектр» гэжэ ансамблиин эдир артистнар бултанда хөөршөөгдөө. Сэсэг, алтан наран, амгалан тайбан байдал, жаргал, ан амитад тухай дуунууд хүдөөгэй сценэ дээрэ уни удаан зэдэлээ. Энэ нааданда ерэһэн төөдэйнэр, үбгэн абанар эжынэр артист үхибүүдээ амаршалжа, баглаа сэсэгүүдые барюулаа. Тоосоото концертыень «эрхим» гэжэ жюрин гэшүүдэй сэгнэхэдэнь, нэрьемэ альга ташалгаар дэмжэгдэ һэн.

ГОСТИНИЦЫН ХҮНДЭМҮҮШЭ ЭЭЗД

Үнгэрэгшэ жэлдэ Уоян станци шадар гостиница баригдаһан юм. Хоёр эхэнэр — Александр Веркентин ба Надежда Мороз — тэрэнэй ёнотой эзэд боложо, айлшадые хүндэмүүшэ ёноор угтана. Хүн зоной амарха, бэеэ угааха, эдеэлхэ зохид арга боломжонуud бии. Гостиницада хододоо ариг сэбэр, электросамовар, утюг гэхэ мэтэ айлшадта дурадхагдана. Сибирь ороной аитан хэшэгээр — пельмень, дабһалһан, дараһан һөрхяаг, шасарганаар хүндэлнэ.

— Донецк хотоһоо Уоян станци ерэхэдээ, энэ гостиницада тоотободби. Гостиницын хүндэмүүшэ зантай хүдэлмэрилэгшэ хоёр эхэнэр һуудалдаа, — гэжэ дайнай ба ажалай ветерануд А. В. Лотоцкий ба Ф. С. Лукьяненко гэгшэд хөөрэнэ.

И. СЕЛИВАНОВА.

ХАРИЛСААМНАЙ БҮРИ ҮРГЭДЭГ ЛЭ!

Хитадай Арадай Республикын Харбин хотын эм домоор хүн зониие хангадаг ба хүдалдан абадаг фирмын Хэйлунцзян провинцидахи баазын дүрбэн түлөөлэгшэд — генеральна директорэй орлогшо Чжан Цзинфу, ахалагша бухгалтер Сюй Чжун, таһагай начальник, экономист Тан Юньгуан ба оршуулагша Сун Хун-Ян гэгшэд манай республикын нинслэл хото — Улаан-Удэ ерэбэ. Тэдэнтэй манай корреспондент И. Гомбоин хөөрэлдэһэн байна.

— Нэн түрүүн, ямар зорилготойгоор ерэһэн тухайгаа хөөрэжэ үгыт.

— Манай фирмэ хадаа эм дом, медицинскэ, ой модо үйлэдбэрилдэг ба бусад олон янзын түхеэрэлгэнүүдые бүтээдэг юм. Бидэнэр Баруун Берлин, Японитой, бусад оронуудтай харилсаа холбоотойбди. Зүүн зүгэй арадай заншалаар, байгаалиин бодосуудаар бүтээгдэнэн эм домуудые, нэгэ хэдыень нэрлэбэл, хээлитэй болохоһо, нэргылэлгын, гэдэнэнэй үбшэнүүдые аргалдаг эмүүдые, нэгэ дахин хэрэглэдэг шприцүүдые, шуһа һороолгын түхеэрэлгэнүүдые дурадхаха һанаатай танай республикада ерэбэбди. СПИД үбшэнһөө һэргылгэдэ эдэ шприцүүд, түхеэрэлгэнүүд ехэ хэрэгтэй бшуу. Эм домууднай хүн үбшэнэй холисотойгоор бүтээгдэнэн, рак ба бэшэ хабдар, эльгэнэй, хотын үбшэ аргалдаг, шуһанай дараса үнагаадаг юм. Буряад орондо ажаһуургшадые медицинын хэрэгсэлнүүдэй талаар гүйсэд хангаха аргатайбди. Энэ бидэндэ ехэ бэрхэтэйшье бэшэ. Харин бидэнэртэ ой модон хэрэгтэй.

— Энэ асуудалаараа республикымнай хүтэлбэрилэгшэдтэй хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэһэн байнат. Үрэ дүнгүүдынь ямар гэгшэб!

— Бидэниие Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо В. К. Агалов, республикын элүүрые хамгаалгын, ой модоной ажахын министрнүүд, мэргэжэлтэд хүндэмүүшэ ёноор угтаа. Республикынтнай элүүрые хамгаалгын министр В. В. Тармаевые ба медицинын бусад хүдэлмэрилэгшэдые менда айлшалхыень, амжалтануудтаймнай танилсахыень үраябди. Эдэнэр хэрэгтэй эм домой, медицинын техникын список табяад бидэндэ ерэхэ юм. Ой модоной ажахын хүдэлмэришэдтэ модо үйлэдбэрилхэ һайн станогуудые дурадхаха тухайгаа хэлэхэдэмнай, дуратайгаар хүлеэн абаа. Хөөрэлдөөнүүдэй үрэ дүн яһала һайн гэжэ хэлэхэ байнаб. Бидэ, хүршэ арадууд, худалдаа наймаанай, соёлой, спортын харилсаатай байха зэргэтэйбди. Энэ тандашье мандашье аша үрэтэй, зохид ха юм. КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь М. С. Горбачев май һарада манай гүрэн айлшалха түсэбтэй. Энэниие бидэнэр баяртайгаар хүлеэнэбди. Хоёр хүршэ ороной хүгжэжэ байгаа харилсаанда энэ нүлөөлхэ ёнотой.

— Буряад орон руу ерэхэ гэһэн шинидхэбриитнай хаанаһаа үндэһэтэйб!

— Улаан-Удын «Тайга» гэһэн кооперативай (түрүүлэгшэнь Ц. П. Пурбуев) гэшүүд Хербин хото ошожо, эм домоор хангалга тухай бидэнтэй хөөрэлдөө бэлэй. Тэдэнэй уряалаар нишэ ерэжэ, республикынтнай хүтэлбэрилэгшэдтэй уулзажа, бэе бэедээ туһатай, али алиндаашье хэрэгтэй байһан тухайгаа мэдэрбэбди.

— Һанита даа. Амжалта хүсэнэбди. Баяртай!

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Хитадаа ерэһэн делегаци.

Ж. ХАЛБАЗЫКОВАЙ фото.

ЗҮҮН РАЙОНУУДААР...

Республикын кукланнуудай театрай артистнар хоёр булэг боложо хубаараад, Яруунын, Загарайн, Хэжэнгын районуудаар гастрольдо гаранхай.

Буряад булэгэй артистнар В. Веселов Н. Голь хоёрой зохёоһон «Шара ханза үгы болоо» гэһэн пьесээр найруулагдаһан зүжэг эхин классуудай һурагшадта харуулхаяа абажа гараа юм. Тэрэ зүжэгһөө гадна Буряадай арадай поэтесса, Ц-Д. Д. Дондоковагай бэшэһэн пьесээр һаяшаг найруулагдаһан «Үншэн сагаан ботогон» гэжэ зүжэг харуулжа ябанад. Эдэнэр Нарһата, Инсэнгэ, Гундэ, Тулдуун, Эгэтын-Адаг ба бэшэшье нютагуудай багашуулай үрда зүжэгүүдээ табяа. Мүнөө энэ булэг Хэжэнгэдэ ябана.

Загарайн райондо ород булэгэй артистнар «Чудеса для Алисы» гэһэн зүжэг харуулна. Энэ зүжэг мүн лэ В. Веселов Н. Голь хоёрой бэшэһэн пьесээр найруулагданхай.

М. ЦЫДЕНОВ,
республикын кукланнуудай театрай литературна талые даагша.

АЯГА САЙТАЙ «ТҮХЭРЭЭН СТОЛ»

Тарбагатайн районой «Заветы Ильича» газетын коллектив районойнгоо ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэдтэй, соёлшодтой, спортсменүүдтэй үе үе болоод лэ уулзалгануудые үнгэргэжэ байха гэжэ шиидэбэ.

Һаяхан түрүүшын тиимэ уулзалга үнгэрээ. «Маяк», «Дружба», «Восход», «Искра», «Авангард» гэжэ колхозуудай түрүүлэгшэнэр, партбюрогой секретарьнар аяга сайтай «түхэреэн столой» дэргэдэ ажал хэрэгүүд, бэрхэшээлнүүд тухайгаа хөөрэлдөө юм. Ажалай арендэ гурим, РАПО-гой эрхилдэг ажал хүдэлмэри тухай олон һанамжанууд эндэ хэлэгдээ. «Дружба» колхозой Пестеревкын һу һаалиин комплекс ажалай арендэ гуримаар хүдэлжэ эхилэхэй. Тэрээн тухай түс колхозой партбюрогой секретарь М. А. Петров хөөрэжэ үгөө.

Март һарада соёлой түлөөлэгшэд гу, али элитэ спортсменүүд һанамжануудаараа хубаалдаха юм.

Б. ДАБАИН.

ХҮДЭЛМЭРИШЭДЭЙ ЭДЭБХИ

Авиационно заводой «Рассвет» соёлой ордоной «Прометей» нэрэтэй арадай театр эгээл үниэй гэжэ мэдэжэ юм. Түс театрай бии болгогдоһоор хорин табан жэл һаяаг гүйсэхэнь. Театрай коллективэй бэлдэжэ, хүдэлмэришэдэй үзэмжэдэ табигдаһан зүжэг нааданууд найшаал, магтаалда хүртэдэг гэшэ. Театраи режиссер Р. М. Ефимова шэнэ зүжэг нааданудые хөөрэшадтаа бэлэглэжэ байдаг юм.

Мүнөө театрай артистнууд буряад драматургнуудай зүжэгүүдые хараалгын фестивальда бэлдэжэ эхилээ. Арадуудай уран зохёолой III бүхсоюзна фестивальда, мүн Хоша Намсараевай түрэһөөр 100 жэлэй ойдо зорюулжа, байгша оной июнь һарада үнгэргэгдэхэ программын оршомдо театр бэлэдхэлэй ехэ хүдэлмэри ябуулна.

Уран зохёолшо Александр Вампиловай «Турлаагай шүгы», «Амжалта» гэһэн нэгэ акттай зүжэгүүдые театрай коллектив найруулан табихаар бэлдэнэ. Эдэ зүжэгүүдтэ заводой хүдэлмэришэд Сергей Башинов, Татьяна Линникова, Павел Пержаков болон бусад хабаадана.

Г. ЕЛИСЕЕВА.

МВД-һээ МЭДЭЭСЭНЭ

Байгша оной февралиин 27-һоо мартын 6 хүрэтэр республика дотор 133 аюулта ябадал элирүүлэгдээ. Дүрбэн хүн наһа бараһан, 18 хүн элдэб янзын аюулда ороһон байха юм. Энээнһээ гадна хэдэн арбаад хүн гүрэнэй, ниитын зөөри, үмсын хэдэн машина хулгайлһан байна.

Февралиин 27-ной үдэр Железнодорожно районой дотоодын хэрэгүүдэй таһагта эрхэтэн С. гэгшэ иимэ гомдол бариһан байба. «Февралиин 10-да таниг даагүй хоёр хүн намайе сохижо, 50 тухэриг мүнгыемни буляажа абаад, тэрьелээ». Хохидолдо ороһон С-дэ фото-зураг харуулхадань нэгэниинь тэрэниие тоногшо байба. Мартын 1-нэй үдэр гэрэй хананууудай материал хэдэг Загорскын заводой цех соо П. фамилитай хүдэлмэришэн К. гэгшые хутагаар зүрхэ руунь хадхажа, хүндөөр шархатуулһан байгаа. Солдатский поселогой Посельский үйлсэдэ «Москвич» машинатай таниг даагүй хулиган ЗИЛ-133 машинын жолоошониие буудажа, зүүн гарыень, бэеыень шархатуулаа. Мүрдэлгэ хэхэдэ, тус тосхондо ажаһуудаг О. гэгшэ баригдажа, тэрэнэй гэрһээ 16 калибрай хоёр аматай буу абтаа.

Мартын 3-да мүрдэлгын таһагта иимэ мэдээсэл абтаба: «Февралиин 16-най һүни Шэтын нэрэмжэтэ үйлсын нэгэ гэртэ архидаашад хэрэлдээд, нэгэниинь нүгөөдынгөө тархи руунь алхаар бүүлгаһан, удаань хутагаар хадхаһан байгаа. Тэрэнэйнгээ наһа барахадань, байрын гэрэй подвал соо тэрэнээ булаһан байба.

Буйковой үйлсын нэгэ гэртэ наһа бараһан И. гэгшэ мартын 4-дэ, 22 час. 30 минутада олдоһон байгаа. Мүрдэлгын һүүлээр Октябрьска үйлсэдэ байратай В. гэгшэ архидаһанай һүүлээр, тэрэнэйнгээ хүзүү руу хутагаар хадхаһан байгаа. Советскэ үйлсын гэрэй подъезд соо һоо баранан Б. гэжэ фамилитай эхэнэр олдоһон юм. Энээндэ гэмтэй П. гэгшэ милицийн хүдэлмэрилэгшэдтэ баригдажа, хуулиин хариусалгада хабаадуулагдаба.

Үнгөрөөд байһан үе соо харгын-транспортна хэдэн аюулһаа 8 хүн наһа бараһан, 16 хүн тэрэ тоодо 3 үхибүүд шархатаһан, гэмтэһэн байха юм. Февралиин 28-най 23 час 15 минутада «Бурводстройн» автобусой жолоошон Э. гэгшэ Хяагта руу ошоһон харгыгаар гүйлгэжэ ябаһаар сэрэгэй автоинспекциин постын хажууда байһан машина ошожо мүргэжэрхёо. Хоёр пассажир наһа бараа. Автобусой жолоошон һогтуу байба. Мүн энэ харгы дээрэ Хяагтын бэлэдхэлэй конторын жолоошон УАЗ-452 тухэлэй машинаараа үлүүсэ хурдаар гүйлгэхэдөө, годируу харгыһаа хэлижа, хүмэриһэн жолоошон ороо, хоёр пассажир хүндөөр гэмтэһэн байба.

ТЕЛЕВИДЕНИ

ВОСКРЕСЕНИ, 12

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Шэнэ һонин. 9.15—Ритмическэ гимнастика. 9.45—«Спортлотогой» тираж. 10.00—Үхибүүдтэ дамжуулга. 11.00—«Советскэ Союзда алба хэнэб!» 12.00—«Үглөөнэй почто»— хүгжэмтэ дамжуулга. 12.30—«Аяншалагшадай клуб». 13.30 — Мэдээсэлэй-публицистическэ хүүгэдэй программа. 15.00—Хүгжэмтэ киоск. 15.30—«Элүүр энхэ байлга». 16.15—Мультфильм. 16.30—Останкинадахи концертнэ студида Социалис Ажалай Герой, СССР-эй арадай артистка, Ленинскэ шангай лауреат Наталья Сац-тай уулзалга. 18.00—«Хүдөөгэй ажал хэрэгүүд». 19.00—Уласхоорондын шэнжэлэл. 19.45—Мультфильмнүүд. 20.30 — «Человек свиты»— уран һайханай фильм. 22.00—Время. 22.35—«Амар сайн, докторі» 22.50—Г. Свиридов. Багахан триптих. 23.00—Баруунай тусхай альбануудай һүйдхэлтэ ажал ябуулга тухай. 23.50 — Ирина Понаровская дуулаха. 00.50—Шэнэ һонин.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—«Зарядкада зогсогты!» 9.15 — «Золотая свадьба» — уран һайханай фильм. 1-дахи, 2-дохи сери. 11.35—Хүгжэм. 12.00—«Внимание, тамож... фильм. 12.30—... клуб». 13.30—... —«На берегу... фильм. 14.30—... урда ба һүүл... «Долг» — ба... 16.45—Мультф... —«Мимолетное... балет. 17.40—... юун болооб?... тэ зэмэлэгдэн... лан нойрсо... 21.15—«Спорт... баримтата ф... Время. 22.35... доктор!» 22.50... не ходят»—... фильм.

ПОНЕДЕЛЬНИК, 13

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 7.30 — «120 минута». 9.35 — Футболой шэнжэлэл. 10.05 — «Семь дней Надежды» — уран һайханай фильм. 1-дахи, 2-дохи сери. Забһарлалгадань — 11.10 — Шэнэ һонин. 12.25 — «Ан амитадай аймагта». 13.25 — «Манай угай баялиг». 16.30 — Шэнэ һонин. 16.40 — Һунгалтые угтуулан. 16.50 — «Жизнь как жизнь»— баримтата фильм. 17.25—«Эжы, аба, бидэ гурбан». 17.55—Уран шүлэгэй долгин дээрэ. 18.00—Хүүгэдтэ зорюулагдаһан дамжуулга. 19.00 — КПСС-эй ЦК-гай Пленумые угтуулан. 19.30 — Мультфильм. 19.40 — Футболой шэнжэлэл. 20.10 — М. А. Булгаков. «Всего несколько слов в честь господина де Мольера» — зүжэг. 22.00 — Время. 22.35 — Һунгалтые угтуулан. 22.45—Дэлхэйн һониной дээжэнээ. 23.45 — «Гремучая дюжина» — фильм-концерт. 00.20 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — «Южная одиссея северных котиков» гэһэн дамжуулга. 9.35, 10.35 — Түүхэ. 8-дахи класс. 10.05 — Ород хэлэн. 11.05 — ПТУ-гай һурагшадта. Информатикын үндэһэ һуури. 11.35, 12.35 — М. А. Шолохов. «Поднятая целина». 12.55 — Итальян хэлэн. 13.05— «Шла собака по роялю» — уран һайханай фильм. 14.15— Шэнэ һонин. **Улаан-Удэ.** 17.30 — «Оставаться самим собой» — баримтата фильм. 18.00 — «Забайкалиин саад». 18.30 — «Ая-ганга» — телеальманах (буряадаар). 19.15 — «Кооператив: Хүүгэдтэ зорюулагдаһан дамжуулга. 19.00 — КПСС-эй ЦК-гай Пленумые угтуулан. 19.30 — Мультфильм. 19.40 — Футболой шэнжэлэл. 20.10 — М. А. Булгаков. «Всего несколько слов в честь господина де Мольера» — зүжэг. 22.00 — Время. 22.35 — Һунгалтые угтуулан. 22.45—Дэлхэйн һониной дээжэнээ. 23.45 — «Гремучая дюжина» — фильм-концерт. 00.20 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — Байгаали байгаалидаа түһэлна. 9.35 — Гэр бүлын ажабайдалай ёно заншал. 10.05. 12.05 — Француз хэлэн. 11.05 — «Эжы, аба, бидэ гурбан». 11.35, 12.35 —Байгаали шэнжэлэг. 3-дахи класс. 13.05 — «Новый Вавилон» — уран һайханай фильм. 14.35— Шэнэ һонин. **Улаан-Удэ.** 17.30 — Баримтата фильмүүд. 18.10 — Байгал (буряадаар). 18.25— «Хитадай буряадууд». (буряадаар). Февралиин 13-най дамжуулга дабтагдаха. 18.50 — Байгал. 19.10 — Киноочерк.

МАРТЫН 12-һоо 18 ХҮРЭТЭР

ВТОРНИК, 14

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 7.30 — «120 минута». 9.35 — М. А. Булгаков. «Всего несколько слов в честь господина де Мольера»—зүжэг. 11.25 — Шэнэ һонин. 11.35 — «Иимэ ушар болоһон байгаа». 11.55 — Хүүгэдтэ зорюулагдаһан дамжуулга. 12.55 — Дэлхэйн һониной дээжэнээ. 16.30 — Шэнэ һонин. 16.40 — Һунгалта угтуулан. 16.50 — Ф. Шопен. 3-дахи номерой баллада. 17.20 — «Твоя дорога, Якутия» — баримтата фильм. 17.50 — Мультфильмнүүд. 18.30 — Хүүгэдэй хоорнуудай телеконкурс. 19.15—«Советүүдтэ—засаг». 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 20.00 — ВАСХНИЛ-эй президент академик А. А. Никонов үгэ хэлэхэ. 20.15 — Уран шүлэгэй долгин дээрэ. 20.20 — «Город надежды» — баримтата фильм. 22.00 — Время. 22.30 — Һунгалта угтуулан. 22.40 — Кинорежиссер А. Сокуровай фильмүүд. «Одинокий голос человека».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — Байгаали байгаалидаа түһэлна. 9.35 — Гэр бүлын ажабайдалай ёно заншал. 10.05. 12.05 — Француз хэлэн. 11.05 — «Эжы, аба, бидэ гурбан». 11.35, 12.35 —Байгаали шэнжэлэг. 3-дахи класс. 13.05 — «Новый Вавилон» — уран һайханай фильм. 14.35— Шэнэ һонин. **Улаан-Удэ.** 17.30 — Баримтата фильмүүд. 18.10 — Байгал (буряадаар). 18.25— «Хитадай буряадууд». (буряадаар). Февралиин 13-най дамжуулга дабтагдаха. 18.50 — Байгал. 19.10 — Киноочерк.

СРЕДА, 15

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 7.30 — «120 минута». 9.35 — Хүүгэдэй хоорнуудай конкурс. 10.20 — «Человек свиты» — уран һайханай фильм. 11.50 — Шэнэ һонин. 12.00— Аяншалагшадай клуб. 13.00 — «Гремучая дюжина» — фильм-концерт. 16.30 — Шэнэ һонин. 16.40 — Хубилган шэнэдхэлгын прожектор. 16.50 — Хүгжэмэй эрдэни зэндэмэни. 17.30 — «Эрдэм ухаан: теории, туршалга, бодото байдал». 18.15 — Хүүгэдтэ зорюулагдаһан дамжуулга. 19.15 — Советүүдтэ — засаг. 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 20.00 — Хубилган шэнэдхэлгэ: шидхэгдэхэ асуудалнууд ба шидхэбэринүүд. 22.00 — Время. 22.35 — Хубилган шэнэдхэлгын прожектор. 22.45 — Багахан концерт. 23.00 — «Телевизионно танилсалга». Майя Плисецкая. 00.30 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — Эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 9.35, 10.35— Оршон тойрохи дэлхэйнай. 10.05, 12.05 — Немец хэлэн. 11.05 — Гэр бүлын ажабайдалай ёно заншал. 11.35, 12.35— Биологи. 9-дахи класс, 13.05— «Мария» — уран һайханай фильм. 14.10 — Шэнэ һонин. **Улаан-Удэ.** 17.30 — «Как стать богатым» — баримтата фильм. 18.30 — Байгал. 18.50 — Мультфильм. 19.00 — «Байгал — бүлтанаймнай баяр». Луушуулай проф... фон хүдэлгэ... Соносхолнууд... «Амгалан н... шуун!». 21.15... зэдэлнэ. 22.00... Хубилган шэнэ... тор. 22.45 — ... уран һайханай... сери. 23.55 — ... гитара дээрэ... Хоккейгэр сп... нат. «Крылья С... ЦСКА.

ЧЕТВЕРГ, 16

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 7.30 — «120 минута». 9.35 — Крымэй татарнуудай аялга дуунууд. 9.55 —«Невеста для папы» — уран һайханай фильм. (ГДР). 11.00—Шэнэ һонин. 11.10 — Духовой инструментнүүдэй «Серенада» квинтет наадаха. 11.40 — Хүүгэдэй ажал хэрэгүүд. 12.40 — Уласхоорондын экологическа программа. 16.25 — Шэнэ һонин. 16.35 — Һунгалтые угтуулан 16.45 — Ороной телестудинуудай баримтата фильмүүд. 17.25 — Зоя Слободянай дуунууд. 18.00 — «16-тай ба тэрээнһээ дээшэ наһатайшуулда». 18.45— Бидэ хайшан гэжэ амарнабибди. 19.15 — Эдэ үдэрнүүдэй почто. 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 20.00 — Советүүдтэ—засаг. 20.30—Фигурна һолжороолгоор дэлхэйн чемпионат. 22.00 — Время. 22.35 — Һунгалтые угтуулан. 22.45— СССР-эй арадай артист Евгений Светлановай зохёохы үдэшэ. 00.45 — «Мүнөөдэр —түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00— Үглөөнэй гимнастика. 9.15— Компьютер тухай дамжуулга. 9.35, 10.35— Биологи. 10-дахи калсс. 10.05, 12.00 — Испан хэлэн. 11.05—«Манай саад». 11.35, 12.35— Биологи. 7-дохи класс. 13.00—«Кафедра»— уран һайханай фильм. 1-дэхи сери. 13.10— Шэнэ һонин. **Улаан-Удэ.** 17.35—«Чековая форма контроля при внутрихозяйственном расчете» — баримтата фильм. 18.05— Байгал (буряадаар). 18.20—«Арздай хиналтын экранд». 19.00— Байгал. 19.20—Мультфильм. 19.30 — М. Н. Ербаев. 100 жэлдэ. 20.0... эжынэрэй уулзалга. носхолнууд. ... «Амгалан н... шуун!» 21.15... четич» — бари... 21.35— Стокгольм... нин оркестр... Время. 22.35—... һайханай фильм... 23.50—«Солдат... баримтата фильм... деоклипүүдэй ... курс.

ПЯТНИЦА, 17

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 7.30—«120 минута». 9.35—«Под знаком однорогой коровы»—үхибүүдтэ фильм. 10.50— Шэнэ һонин. 11.00— Хүнэй институт. 12.00— Мультфильм. 12.30— Азадай инструментнүүдэй абяанууд. 16.30— Шэнэ һонин. 16.40— Хубилган шэнэдхэлгын прожектор. 16.50 — Баримтата фильмүүд. 17.25 —«Ханинарайнгаа дунда». 17.55 —«Үхибүүдтэ анхуудай гулгэд тухай». 18.25—«Хухюун стартнууд». 19.10— Болгариин фольклорно ансамбльнуудай концерт. 19.45—«Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 20.00— Балалайка дээрэ наадаха. 20.20— Мультфильм. 20.30— Фигурна һолжороолгоор дэлхэйн чемпионат. Эрэшүүл. 22.00— Время. 22.35— Хубилган шэнэдхэлгын прожектор. 22.45— «Инмэ ушар болоһон байгаа». 23.00— «Хараа бодол».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00— Үглөөнэй гимнастика. 9.15—«Объективтэ — амитад». 9.35. 10.35— Хүгжэм. 2-дохи класс. 10.05. 12.05— Англи хэлэн. 11.05— ПТУ-гай һурагшадта. Физика. 11.35, 12.35— Хүгжэм. 6 дахи класс. 13.05—«Кафедра»— уран һайханай фильм. 2-дохи сери. 14.15 — Шэнэ һонин. **Улаан-Удэ.** 17.30—«Демократиин хэшэлгнүүд». «Родник»— нэгэдэхи фильм. «Поток»— хоёрдохи фильм. 18.10— Телеагитпункт. Улаан-Удын городской округ-һоо СССР-эй арадай депутадта кандидадууд, локомотивна депогой слесарь-аппаратчик В. Е. Карепинтэй, «Теплоприбор» заводой слесарь-хабсаргагша Б. И. Баировтай уулзалга. 18.50— Буряад хэлэнэй хэшээл. 19.35— Буряад ороной һониннуud. 20.35—«Сибириин арадуудай бүлэ соо». «Хубилган шэнэдхэлгэ ба ажалшадые интернационал... хүмүүжүүлгые гэһэ... жуулга». «Новый Вавилон» — уран һайханай фильм. 2-дохи сери. 14.15 — Шэнэ һонин. **Улаан-Удэ.** 17.30—«Демократиин хэшэлгнүүд». «Родник»— нэгэдэхи фильм. «Поток»— хоёрдохи фильм. 18.10— Телеагитпункт. Улаан-Удын городской округ-һоо СССР-эй арадай депутадта кандидадууд, локомотивна депогой слесарь-аппаратчик В. Е. Карепинтэй, «Теплоприбор» заводой слесарь-хабсаргагша Б. И. Баировтай уулзалга. 18.50— Буряад хэлэнэй хэшээл. 19.35— Буряад ороной һониннуud. 20.35—«Сибириин арадуудай бүлэ соо». «Хубилган шэнэдхэлгэ ба ажалшадые

СУББОТО, 18

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 7.30—«120 минута». 9.35— Совет дуунай концерт. 9.55— Гэрэй академи. 10.25— «Плюс предприимчивость»— баримтата фильм. 10.40— Кинорежиссер Х. Нарлиевай фильмүүд. «Когда женщина оседлает коня». (Туркменфильм). 12.10—«Социалис ороннуудта». 12.40— В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ библиотекэдэ Хальмагай арадай поэт Д. Кугультиновтай уулзалга. 14.10— Парижай коммунын удэртэ. Телеочерк. 14.30 «Кино мэдэгшэдэй конкурс». Үхибүүдтэ дамжуулга. 15.45— «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 16.00—«Суббото — тиреэлхидэй удэр». Гэр бүлын бэ һургуулиин хосроондохи холбоон тухай. 17.30— Жэлэй дүрбэн саг. Март. 18.30—«Очевидное невероятное» гэһэн дамжуулга. 19.30— Уласхоорондын шэнжэлэл. 20.30— Фигурна һолжороолгоор дэлхэйн чемпионат. 22.00 — Время. 22.35—«Тоясина» — уран һайханай фильм. 1-дэхи сери. 23.45— Шэнэ һонин. 23.50 — «Тоясина»— уран һайханай фильм. 2-дохи сери.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Үглөөнэй гимнастика. 9.20—«Хүдөөгэй ажал хэрэгүүд». 10.20—«Үе сагт, элдэб үеын хүнүүд, дуунууд». 11.20— Союзна республикануудай кинопублицистикэ. 12.10— «Приключения принца Флоризеля»—3 сериэй уран һайханай фильм. 13.15—«Агаарай долгиндо хүгжэмэ». 15.15— Ленинградай телестудиин программа. «Два монолога на берегу»—7-дохи фильм. 16.00— Мультфильм. 16.45— Баримтата фильм. 17.05— Гадаадын гүй... сэдэхэгдэ... та. 18.10—«16-... дээшэ наһатай... «Цвета облака... рэнэй драмы... театрай фильм... «Амгалан н... шуун!» 21.15... дэй уран бэ... римтата фильм... 22.35— В. А. М... дивертисмент... лоор СССР... «Днепр»—«Зем... деоклипүүдэй ... курс.

ДАЛАЙ ОНОЙ ДЭЭР ОНӨӨ-ДЭЭР САДА

...й 1921 оной ...21-һээ гарана.

№ 6

ШУХА... А...

...гада оруулгаа... даһан зоһаба... скоин барилга... эхилхэ гээшэ... һэбшээн хэ... хүрэжэ ерэхэб... жэл байна. Х... зай зэбһаргүй... ской соогоо... яаралтай түр... гаранa. Иимэ... ра соо хэгдэ... шанар яагаа... һүүлдэ техник... гергэгдэхэ, аж... дэ эбдэржэ, ... ень һаатуулжа...

Манай эндэ... ахамад инжене... ев, МТМ-е да... денов гэгшэд... стерской соо... Техникэ зоһаба... лэһэнэй ёноор... запчастьнуудые... али ондоошье... гүй шухала... шаашье ябаш... женерно-техни... хүдэлмэрилэгш... һууха саг юу... дэ ажал хэрэг... ханизаторнуудт... хөөрэлдөө һэм... дэлмэритэй ха... Совхозой уни... Владимир Даба...

...Орongын совхоз... һаберилдаг ма... ба даншье һаа... агүй, хүдэлһэн... ораамжагүй гэл... н удын забһар... айһан үедэ би... хэдэмнай, ма... утаа уняар дүү... һэн. Зүгөөр... илагшад ажа... лаар байба. Он... й бшуу. Хаба... элмэриин эхил... Ажалаа шам... — Время. 22... болоно... уурда ба һүүл... 3, мөөртэ — 2... тектив» — зүжэ... илагдажа бай... далагдаһан до... обоо онги ха... ын аргагүй, зай... ихэ зоһабарил... эрхэ байда... й байһан тухай... деен гарадаг... рилгын шэнэ... шаглалгада тү... эгэ совхозой хү... Оронгын меха... айдуулһаар ба... тээнь хүсэл... даа. Үшөө хэ... лехэ юм, мэ...

...арга боломжо... хэгдэхэ асуу... Байгал. 20.05 ... — Соносхолнуу... — «Амгалан н... шуун!». 21.20 ... — тележурнал... нэй почто» — ... жуулга. 22.00 ... һунгалтые уг... «Новый Вавил... ханай фильм. ... нинградай фе... 00.15 — Барим... —Футболоор С... нат. «Спартак...

...ЭЭР ОНӨӨ-ДЭЭР САДА

...Э БЭЛЭН Б...

РЕСПУБЛ